

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 499

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 13 mai 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
ACTE ALE PARLAMENTULUI ROMÂNIEI		
28.	— Hotărâre pentru aprobarea Cartei albe a apărării	2–20
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
Decizia nr. 67 din 28 ianuarie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 45 teza finală din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor		21–24
Decizia nr. 76 din 9 februarie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „ <i>stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații</i> ” din art. 169 ¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept		24–27
Decizia nr. 79 din 16 februarie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală		28–31
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
100.	— Ordin al președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale privind modificarea și completarea Metodologiei de atestare a competenței tehnice a persoanelor juridice care întocmesc documentații și/sau execută lucrări de cercetare geologică, de exploatare a petrolului și a resurselor minerale și de expertizare, precum și a persoanelor fizice care întocmesc documentații și/sau execută lucrări de cercetare geologică și de expertizare, aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 122/2006	32

ACTE ALE PARLAMENTULUI ROMÂNIEI**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****HOTĂRÂRE**
pentru aprobarea Cartei albe a apărării

În temeiul prevederilor art. 6 alin. (3) din Legea nr. 203/2015 privind planificarea apărării, cu modificările ulterioare,

Parlamentul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă Carta albă a apărării, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților și Senat în ședința comună din 11 mai 2021, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
LUDOVIC ORBAN

PREȘEDINTELE SENATULUI
ANCA DANA DRAGU

București, 11 mai 2021.
Nr. 28.

ANEXĂ**CARTA ALBĂ A APĂRĂRII**

CUPRINS

Cuvânt-înainte
Introducere
Premise
Evaluarea mediului de securitate
Mediul internațional de securitate
Riscuri și amenințări
Obiectivele politicii de apărare
Dezvoltarea posturii naționale de apărare și contribuția la consolidarea rezilienței naționale
Consolidarea profilului strategic al României în cadrul NATO și UE pe dimensiunea de apărare și descurajare
Aprofundarea parteneriatului strategic cu SUA și dezvoltarea cooperării cu ceilalți parteneri strategici ai României
Consolidarea profilului României de furnizor de securitate în regiunea extinsă a Mării Negre
Dezvoltarea cooperării internaționale bilaterale și în format multilateral în domeniul apărării
Sprijinirea autorităților publice în gestionarea situațiilor de urgență
Misiunile și cerințele specifice pentru Armata României
Misiunile Armatei României
Nivelul de ambiție
Cerințe specifice
Principalele direcții de dezvoltare a capabilităților de apărare
Politicele privind managementul integrat al resurselor pentru apărare
Planificarea apărării
Managementul resurselor umane
Managementul achizițiilor pentru apărare
Managementul activității de cercetare-dezvoltare și inovare (CDI)
Managementul infrastructurii de apărare
Resursele financiare
Considerații finale

CUVÂNT-ÎNAINTE

Carta albă a apărării 2021 concretizează angajamentul ferm al Guvernului pentru asigurarea securității poporului român și pentru apărarea teritoriului, valorilor și intereselor noastre naționale. Scopul ei fundamental este de a stabili un set integrat și cuprinzător de măsuri și acțiuni pe termen mediu și lung în domeniul apărării, menite să asigure României Forțe Armate capabile să protejeze interesele naționale vitale, oricând va fi nevoie.

În același timp, contextul strategic și de securitate este plin de incertitudini, cu amenințări complexe, de natură hibridă, necesită abordări conceptuale și tactice adaptate unui ansamblu de securitate supus unor modificări și evoluții continue.

Crearea unui mediu de securitate stabil, prin creșterea nivelului de reziliență în fața amenințărilor de orice tip, va oferi României șansa de a beneficia, fără impedimente, de oportunitățile extraordinare de dezvoltare, care pot contribui semnificativ la creșterea bunăstării și prosperității.

Ne dorim să asigurăm țării noastre locul pe care îl merită în sistemul internațional, un sistem aflat într-un proces de reaşezare a polilor și distribuției de putere, de apariția unor curente naționaliste, de manifestare a politicilor de forță. În același timp, asistăm și la o contestare a multilateralismului și cooperării în cadrul tratatelor, regimurilor și organizațiilor internaționale și regionale.

Organizația Tratatului Atlanticului de Nord, Uniunea Europeană și partenerii noștri strategici sunt pilonii pe care ne-am fundamentat și ne vom fundamenta în continuare politicile de securitate. România susține procesele continue de adaptare și modernizare de la nivelul NATO și UE, organizații care trebuie să răspundă spectrului larg de noi provocări.

România se confruntă cu o paletă extinsă de noi amenințări, mult mai sofisticate și mai complexe, care generează efecte specifice atât confruntării, cât și surprinderii strategice.

Regiunea Mării Negre a căpătat noi valențe strategice, Peninsula Crimeea transformându-se, în urma anexării ilegale din 2014, într-o adevărată platformă de proiecție a forței la mii de kilometri distanță, până în estul și sudul Mării Mediterane.

Pandemia de COVID-19 a amplificat vulnerabilitățile și riscurile deja existente, a creat, de asemenea, unele noi, cu un impact major în plan economic, strategic și de securitate, în anii viitori. Am fost forțați să luăm măsuri extraordinare și să regândim modul de funcționare și interacțiune a tuturor componentelor administrației publice, Ministerului Apărării Naționale revenindu-i un rol esențial, în prima linie, al sprijinirii autorităților statului în combaterea efectelor pandemiei.

Încă de la început Guvernul pe care îl conduc a considerat domeniul apărării naționale ca fiind o prioritate, fapt concretizat atât în implementarea unei politici de apărare coerente, cât și prin asigurarea resurselor și finanțărilor necesare dezvoltării capacității de apărare a României, conform principiilor alocării de resurse în mod echitabil stabilite (burden sharing) la nivelul aliaților din NATO.

România este deja un furnizor regional de securitate și vom acționa pentru consolidarea acestui rol prin întărirea relațiilor cu partenerii strategici, atât la nivel bilateral, cât și la nivel multilateral, în cadrul NATO, UE, OSCE, ONU sau al unor formate regionale precum Inițiativa celor Trei Mări (I3M) și Bucharest 9(B9).

Manifestăm o preocupare permanentă pentru a transpune în practică, în mod integrat și unitar, viziunea Guvernului asupra apărării naționale, care să reflecte obiectivele stabilite în Strategia națională de apărare a țării 2020—2024 pentru a asigura un fundament solid în procesul transformării și modernizării instituției militare.

PRIM-MINISTRUL ROMÂNIEI

FLORIN-VASILE CÎȚU

Carta albă a apărării 2021 este cel mai important document de implementare a Strategiei naționale de apărare a țării 2020—2024, constituind, totodată, principalul document departamental de planificare la nivelul Ministerului Apărării Naționale, care fundamentează celelalte documente subsecvente, respectiv Strategia militară și Directiva de planificare a apărării.

Documentul reflectă schimbările majore la nivel regional și internațional, identifică și propune soluții ca Forțele Armate ale României să fie cât mai bine pregătite pentru a-și îndeplini misiunile de apărare a țării.

CA 21 a avut în vedere concluziile rezultate în urma desfășurării Analizei strategice a apărării, fiind concepută într-o nouă paradigmă strategică, diferită de cea a ultimilor 20 de ani, în care atât Armata României, cât și aliații noștri din NATO și UE ne-am concentrat eforturile pe combaterea terorismului, în principal în misiunile din teatrele de operații din Afganistan și Irak. Este o paradigmă care se fundamentează pe premisa că pentru a fi eficienți trebuie să conștientizăm că Armata se construiește în modernitate, informație, cunoaștere și noi tehnologii.

Scopul final urmărit este consolidarea posturii de apărare și descurajare, prin dezvoltarea acelor tipuri de forțe și capacități care să ne permită să ripostăm oricărui posibil agresor, indiferent de mărimea forței acestuia, de o manieră care să facă o agresiune împotriva noastră prea costisitoare pentru a fi încercată. Pentru aceasta avem nevoie de cinci elemente esențiale, a căror dezvoltare este urmărită cu consecvență în prezentul document de planificare a apărării: capacități de înaltă tehnologie, o resursă umană înalt educată și foarte bine instruită, o puternică industrie de apărare autohtonă, dezvoltarea unei culturi instituționale centrate pe cunoaștere și inovație și, nu în ultimul rând, reziliență.

Pornind de la aceste premise, CA 21 transpune în practică cerințele formulate de Strategia națională de apărare a țării, de a gândi și realiza constructul de securitate și apărare ca un angrenaj unitar, fundamentat pe contribuția convergentă și substanțială a tuturor instrumentelor de putere ale statului.

Pentru ca toate acestea să nu rămână doar simple deziderate, prin Programul de guvernare au fost alocate resursele necesare, existând premise temeinice pentru alocarea unui nivel adecvat al acestora și în perspectiva următorilor ani.

Ministrul apărării naționale,

Nicolae-Ionel Ciucă

INTRODUCERE

Premise

Carta albă a apărării este elaborată de Ministerul Apărării Naționale pentru îndeplinirea prevederilor Strategiei naționale de apărare a țării și implementarea obiectivelor de apărare stabilite de Programul de guvernare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 203/2015 privind planificarea apărării.

Conform prevederilor Strategiei naționale de apărare a țării 2020—2024, unul dintre elementele de noutate introduse prin document este reprezentat de dimensiunea de reziliență, care dobândește un profil pregnant: „Consolidarea rezilienței și reducerea vulnerabilităților reclamă o strategie multidimensională flexibilă și o perspectivă amplă asupra tuturor sistemelor, pentru reducerea riscurilor asociate unei crize, dar și pentru îmbunătățirea capacității de gestionare rapidă a mecanismelor de adaptare la nivel local, național și regional. Reziliența acoperă toate stadiile unei situații de criză, de la prevenție (atunci când este posibilă) la adaptare și limitarea efectelor (când este necesară), și include transformări pozitive care consolidează abilitatea generațiilor actuale și viitoare de a-și asigura necesitățile.” În acest context, CA 21 direcționează eforturile subsumate obiectivelor politicii de apărare, într-o abordare cuprinzătoare, care are în vedere consolidarea cooperării interinstituționale pe toate palierele subsumate apărării naționale, inclusiv din perspectiva dimensiunii de reziliență, având în vedere domeniul de responsabilitate al Ministerului Apărării Naționale.

Caracteristicile și dinamica mediului strategic și de securitate actual impun o abordare interinstituțională și cuprinzătoare, care să permită materializarea conceptului de securitate națională extinsă, prin integrarea politicilor publice și acțiunii statului în domeniul apărării și siguranței naționale.

Conceptual, CA 21 definește politica de apărare a României pe un orizont de timp de 4 ani conținând, totodată, prevederi pe termen mediu și lung. Este, în acest sens, principalul document de planificare la nivel departamental. Pe baza acesteia se elaborează Strategia militară a României și se fundamentează prioritățile în formularea propunerilor de buget ale ministerului.

Structura și conținutul CA 21 urmează cu fidelitate cerințele legale, stabilind în capitole distincte obiectivele politicii de apărare, măsurile și acțiunile pentru îndeplinirea acestora, misiunile și cerințele specifice pentru Armata României, principalele direcții de dezvoltare a capabilităților, precum și politicile privind managementul integrat al resurselor de apărare.

Planificarea apărării este un proces complex, continuu și cu un ciclu cu o durată mare de timp, fapt ce face ca documentul actual să aibă și un caracter intrinsec și firesc de continuitate, preluând o serie de elemente din Carta anterioară¹, ca fiind în continuare valabile și aplicabile în contextul actual. Acestea se referă, în special, la coordonatele fundamentale pe care se bazează apărarea națională, cum ar fi: apartenența la NATO, UE și alte organizații, parteneriatul strategic cu SUA și celelalte parteneriate strategice, dezvoltarea capabilităților de apărare și angajarea în operații și misiuni, înzestrare și resursele alocate etc.

La elaborarea prezentului document s-au avut în vedere, de asemenea, și prevederile relevante reieșite din documentele importante adoptate la nivelul organizațiilor internaționale din care țara noastră face parte, în primul rând NATO și UE.

CAPITOLUL 1

Evaluarea mediului de securitate

Mediul actual de securitate la nivel global este caracterizat de accentuarea tendințelor de schimbare a balanței de putere în cadrul sistemului internațional și de trecere către un sistem multipolar stratificat, cu centre de putere de nivel global sau regional.

Acest fapt conduce la accentuarea percepțiilor de nesiguranță strategică, incertitudine și lipsă de predictibilitate din partea statelor, care se orientează din ce mai mult spre soluții naționale sau bilaterale de gestionare a riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale, în detrimentul mecanismelor clasice reprezentate de formatele multilaterale sau organizațiile internaționale.

Intensificarea competiției strategice în zonele de interes din vecinătatea României generează un context de securitate regional complex, cu un spectru larg al riscurilor și amenințărilor la adresa intereselor naționale vitale.

Mediul internațional de securitate

Deteriorarea accentuată a mediului de securitate din ultimii ani, atât la nivel global, cât și regional, ne arată tendințe tot mai vizibile de redefinire a relațiilor dintre actorii cu interese globale, pe fondul creșterii nivelului de competiție și rivalitate geopolitică și al revenirii în logica politicii de putere.

Arhitectura sistemului global de securitate se află în plin proces de reazăzare. Pe măsura creșterii stării de nesiguranță strategică, preferința statelor se îndreaptă tot mai mult către folosirea cadrului bilateral, în detrimentul celui multilateral, pentru promovarea agendelor de interese specifice. Diminuarea importanței relațiilor multilaterale va duce la scăderea drastică a predictibilității și coerenței de acțiune, răspunsul comunității internaționale fiind mult mai greu de anticipat.

Această tendință, materializată în denunțarea unor tratate internaționale, dar mai ales în atitudini și acțiuni de încălcare premeditată a normelor de drept internațional, sporește entropia la nivel global și limitează serios gestionarea anarhiei specifice sistemului global. Astfel, afectează eficiența instituțiilor internaționale de securitate de a-și îndeplini atribuțiile funcționale și are impact asupra echilibrului strategic, punând sub semnul întrebării întreaga arhitectură globală de securitate, prin subminarea proceselor de control al armamentelor și de combatere a proliferării armelor de distrugere în masă. De altfel, ambițiile geopolitice ale unor puteri neoccidentale și deficiențele structurale și funcționale ale unor organizații internaționale subminează respectarea legislației internaționale și, implicit, eficiența demersurilor de dezamorsare a focarelor de criză.

Accentuarea competiției pentru accesul pe termen lung la resurse (energetice, de apă, metale rare etc.), uneori prin încălcarea normelor de drept internațional ale altor state, în paralel cu intensificarea concurenței furnizorilor pentru controlul unor piețe, au condus la creșterea interdependenței economice/energetice a statelor, cu potențial de modificare a conduitei guvernelor în politica externă și de diminuare a eficacității politicilor de sancțiuni.

Dezvoltările din ultima perioadă reliefează impactul major al unor noi factori generatori de criză la nivel internațional, cum ar fi pandemiile și fluxurile migraționiste, cu potențial de producere a unor dezechilibre majore, pe termen lung, pe multiple coordonate: sanitar, economic, politic, social, de securitate și geopolitic.

¹ Carta albă a apărării — România, 2017, aprobată de către Parlamentul României prin Hotărârea nr. 96 din 20 noiembrie 2017.

Mai mult, pandemia catalizează vizibil concentrarea statelor asupra problemelor naționale, indiferent că ele sunt de natură sanitară, economică sau militară. Din punctul de vedere al țării noastre, se constată diversificarea paletei de amenințări, care produc efecte specifice ale confruntării și surprinderii strategice.

Contextul strategic în cadrul căruia România își apără și își promovează valorile, principiile, interesele și obiectivele strategice și de securitate este caracterizat de instabilitate geopolitică și volatilitate, cu evidențierea unor tendințe la nivel internațional care accentuează potențialul conflictual. Între acestea se remarcă intensificarea competiției strategice între actorii cu interese globale, creșterea relevanței actorilor nestatali², manifestări orientate spre izolaționism ori pragmatism politic, precum și preocupări pentru limitarea efectelor negative ale schimbărilor climatice și gestionarea riscurilor sociale și de securitate generate de tehnologiile emergente.

Pe plan regional se observă încercările unor state de a se reafirma în postura de lideri zonali, prin contestarea sau chiar încălcarea normelor internaționale în vigoare, precum și revenirea politicii de forță și asertivitate a unor puteri care contestă însăși actuala ordine internațională bazată pe principiile occidentale specifice democrației și liberalismului economic.

Competiția dintre marii actori pentru controlul unor zone de interes strategic comun (regiunea Mării Negre, Mediterana de Est, Orientul Mijlociu, Asia—Pacific) și implicarea directă sau indirectă a acestor actori în conflictele aflate în derulare au reverberații negative asupra securității regionale. Aceasta are loc în contextul declinului relativ de putere al unor actori dominanți pe scena politică internațională, pe fondul reconfigurării opțiunilor strategice și al promovării unor politici de tip izolaționist/coercitiv în relațiile internaționale, în paralel cu emergența unor actori majori, ca urmare a coerenței strategice asigurate pe diverse paliere de acțiune în politica externă.

Pe fondul interdependenței, instabilității și impredictibilității existente la nivelul sistemului global, este de așteptat activarea unor conflicte înghețate, fapt care va duce la multiplicarea cazurilor de conflicte asimetrice și hibride, în funcție de interesele statelor aflate în regiunea respectivă. Luând în considerare existența unor astfel de conflicte în proximitatea României și comportamentul asertiv al Federației Ruse, apariția unor astfel de confruntări constituie un factor major de îngrijorare.

Stabilitatea mediului internațional de securitate este afectată în continuare de surse tradiționale, ca terorismul, migrația în masă, traficul de armament, droguri sau persoane, criminalitatea transfrontalieră sau corupția. De asemenea, factorul demografic induce în continuare provocări care amplifică expansiunea confruntărilor de tip asimetric.

Dezvoltarea tehnologică generează modalități de desfășurare a conflictelor în zone noi, reale (zona arctică, spațiul cosmic) sau virtuale (rețele de socializare, mass media). Dacă tehnologia actuală permite preluarea unor sarcini de luptă de către drone, roboți sau alte mașini inteligente, fapt care ar putea duce la micșorarea numărului de victime umane, războiul cibernetic poate avea consecințe semnificative asupra unor populații însemnate, atât prin dezinformare, cât și prin afectarea infrastructurii critice.

În calitate de stat membru al Alianței Nord-Atlantice și al Uniunii Europene, România va trebui să își focalizeze eforturile sale pe dimensiunea apărării și securității, astfel încât să se asigure complementaritatea eficace între sistemele de apărare națională și colectivă și să își consolideze statutul de furnizor de securitate.

Scena geopolitică globală dobândește tot mai mult caracteristicile unei lumi policentrice, în care statele își recalibrează opțiunile diplomatice și de securitate în funcție de interesele conjuncturale, tinzând să iasă de sub condiționalitățile politice cerute de apartenența la anumite organisme/organizații internaționale.

Riscuri și amenințări

Principalele riscuri și amenințări la adresa securității naționale au surse diverse și un spectru larg de manifestare, generând astfel o multitudine de provocări în plan politico-militar. Pandemia de Covid-19 a scos în evidență modalitatea în care riscuri de natură nemilitară pot genera implicații transnaționale și provocări multiple la adresa statelor, indiferent de nivelul de dezvoltare economică, tehnologică și militară.

În principal, evoluțiile la nivel global evidențiază un trend de reconfigurare a balanței de putere, precum și tendința de amplificare a acțiunilor de tip convențional, asimetric și hibrid. Cu toate acestea, riscul izbucnirii unui conflict armat major se menține redus, remarcându-se, în schimb, tendința de utilizare a tacticilor hibride pentru realizarea propriilor ambiții în zonele de interferență a intereselor strategice.

Accentuarea rivalităților la nivel global între actorii care dispun de arme de distrugere în masă, pe fondul retragerii din tratate și acorduri internaționale de control al acestora, precum și tendința de modernizare și proliferare a acestor capacități pot conduce la o nouă cursă a înarmării.

Acțiunile destabilizatoare din proximitatea estică a României, derulate pe multiple paliere și într-o manieră sincronizată, continuă să influențeze și să modifice situația de securitate din regiunea Mării Negre, prin perpetuarea instabilității, întreținerea conflictelor prelungite și influențarea parcursului european și euroatlantic al statelor din acest areal. În particular, consolidarea potențialului militar al Federației Ruse în Peninsula Crimeea și în bazinul Mării Negre, prin dezvoltarea capacităților militare și crearea mediului antiacces și de interdicție zonală (A2/AD), concomitent cu complexitatea activităților militare desfășurate sistematic în proximitatea României generează provocări pentru securitatea națională.

Echilibrul fragil din Balcanii de Vest, sincopele în parcursul european al statelor din regiune și persistența tensiunilor interetnice sunt factori de risc cu impact direct asupra securității și prosperității României.

De asemenea, instabilitatea din zonele de criză și conflict și proliferarea amenințărilor transfrontaliere, precum terorismul, criminalitatea organizată și migrația, vor continua să influențeze agenda politico-militară la nivel euroatlantic și tipul de misiuni în care este implicată Armata României.

Deși în plan național nivelul amenințării teroriste își menține caracterul de oportunitate, remanența acesteia la nivel global reiterează dificultatea anticipării și contracarării riscurilor asociate. În condițiile participării la eforturile internaționale de combatere a amenințării teroriste, personalul militar și civil este expus la riscurile persistente conexe flagelului terorist.

Atacurile cibernetice, care prin complexitatea, frecvența și intensitatea în creștere au potențialul de a perturba funcționalitatea sistemelor și activitatea rețelilor informatice, reprezintă o amenințare constantă la adresa securității naționale. Astfel, perspectiva dezvoltărilor tehnologice semnificative conturează, pe lângă oportunitățile inerente, și riscuri majore.

Pe de altă parte, o provocare cu incidență asupra domeniului politico-militar o reprezintă continuarea acțiunilor informative ostile, derulate atât în scopul influențării percepției sociale și afectării încrederii populației în instituțiile statului, cât și pentru obținerea de informații necesare pentru influențarea procesului decizional.

² Corporații, companii private de securitate, organizații neguvernamentale, mișcări transnaționale, indivizi influenți, grupări teroriste și de criminalitate organizată.

CAPITOLUL 2

Obiectivele politicii de apărare

Politica de apărare reprezintă un ansamblu coerent și coordonat de obiective, măsuri și acțiuni care vizează realizarea obiectivelor naționale de securitate și a obligațiilor asumate pe plan internațional în domeniul apărării, prin utilizarea tuturor instrumentelor de natură politico-militară mobilizate de Ministerul Apărării Naționale pentru realizarea acestora.

Politica de apărare este o expresie definitorie a exercitării controlului civil asupra Forțelor Armate și include o serie de componente esențiale, cum ar fi:

- decizii privind cerințele și contribuția apărării la implementarea conceptului securității naționale extinse;
- decizii privind resursele financiare alocate apărării și capacitățile care vor fi menținute și dezvoltate;
- decizii privind folosirea capacităților militare în misiuni și activități civile;
- managementul problematicei referitoare la gestionarea apărării ca parte a administrației publice.

Scopul fundamental al politicii de apărare este asigurarea deciziilor și acțiunilor în domeniul apărării care să permită garantarea suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a României. În acest sens este necesară operaționalizarea prevederilor circumscrise domeniului apărării, stabilite prin Strategia națională de apărare a țării și a obiectivelor, priorităților și direcțiilor de acțiune din Programul de guvernare.

Obiectivele politicii de apărare pentru perioada 2021—2024:

- dezvoltarea posturii naționale de apărare și contribuția la consolidarea rezilienței;
- consolidarea profilului strategic al României în cadrul NATO și UE pe dimensiunea de apărare și descurajare;
- aprofundarea parteneriatului strategic cu SUA și dezvoltarea cooperării cu ceilalți parteneri strategici ai României;
- consolidarea profilului României de furnizor de securitate în regiunea extinsă a Mării Negre;
- dezvoltarea cooperării internaționale bilaterale și în format multilateral în domeniul apărării;
- sprijinirea autorităților publice în gestionarea situațiilor de urgență.

În formularea obiectivelor politicii de apărare s-a urmărit conturarea în manieră sintetică, dar cuprinzătoare a aspectelor ce țin de modernizarea și adaptarea Armatei României și, implicit, de dezvoltarea rezilienței și capacității de răspuns la riscurile și provocările actualului context de securitate, aspecte subsumate abordării cuprinzătoare a actului de guvernare și în funcție de responsabilitățile specifice ale Ministerului Apărării Naționale.

Obiectivele politicii de apărare sunt susținute prin proiecte și demersuri interinstituționale de actualizare, adaptare și completare a cadrului legislativ național referitor la apărarea națională, Sistemul național de management integrat al situațiilor de criză, respectiv securitatea și apărarea cibernetică, ca fundamente normative ale procesului de consolidare a rezilienței naționale și, implicit, a rezilienței militare.

S-au valorizat oportunitățile date de poziția geostrategică, pentru afirmarea României ca pilon regional de stabilitate și, implicit, de profilare distinctă a statutului de membru NATO, UE și de partener strategic al SUA.

În același timp am pus accentul pe principiile dialogului și promovării securității prin cooperare bilaterală și schimb de informații în domeniul militar, precum și pe implementarea unei abordări interinstituționale în domeniul apărării.

Dezvoltarea posturii naționale de apărare și contribuția la consolidarea rezilienței

Guvernul consideră apărarea ca fiind unul dintre domeniile prioritare, preocuparea sa pentru achiziționarea de capacități moderne și relevante fiind dovada clară a seriozității cu care țara noastră percepe rolul său în asigurarea securității și apărării în regiune.

Dezvoltarea posturii naționale de apărare apare ca o cerință fundamentală în linie cu dezvoltările mediului de securitate, inclusiv la nivel regional, precum și în menținerea și respectarea angajamentelor specifice asumate la nivelul NATO și UE în ceea ce privește dezvoltarea capacităților și contribuția la misiuni și operații. În acest sens efortul național implică dezvoltarea unor pachete naționale de capacități de apărare robuste și reziliente, credibile, interoperabile, flexibile și eficiente. Acestea vor fi destinate deopotrivă descurajării unei agresiuni împotriva României și articulării unui răspuns adecvat la provocările actuale și viitoare ale mediului de securitate, pentru îndeplinirea sarcinilor constituționale ale Armatei României, precum și pentru asigurarea unor contribuții de nivel calitativ superior la eforturile operaționale și proiectele de descurajare și apărare la nivelul NATO și UE.

Materializarea acestei abordări se concretizează în menținerea angajamentului de alocare a 2% din PIB pentru apărare, din care cel puțin 20% pentru înzestrare și modernizare, potrivit cerinței de asigurare a parametrilor stabiliți în context NATO pentru finanțarea apărării și Acordului politic național privind creșterea finanțării pentru apărare pentru perioada 2017—2027 și în perspectiva următorilor ani.

Fundamentarea procedurilor de achiziții de tehnică și echipamente militare pentru realizarea Planului de înzestrare a Armatei României³ va asigura interoperabilitatea și complementaritatea cu capacitățile specifice ale celorlalte state membre NATO, UE și ale partenerilor noștri strategici.

Vom acorda o atenție deosebită implementării noilor tehnologii din domeniul informațional. Digitalizarea constituie una dintre condițiile de bază pentru consolidarea capacităților de apărare și eficientizarea modelului funcțional al MAPN. În acest sens vor fi continuate proiectele relevante demarate și vor fi inițiate proiecte noi cu impact semnificativ la nivelul MAPN care, printr-o dezvoltare coordonată, vor permite optimizarea proceselor specifice interne, vor facilita consolidarea cooperării interinstituționale și vor contribui la sporirea rezilienței infrastructurilor și serviciilor digitale, fiind astfel asigurate condițiile pentru inițierea unui proces amplu de transformare digitală, în care informațiile și datele să fie utilizate ca resurse strategice ale organizației.

Tehnologiile emergente și disruptive remodelează mediul acțiunilor militare, adăugând, pe lângă amenințările convenționale, amenințări cibernetice și hibride, cu factor mare de multiplicare, generat de tendința exponențială a evoluției tehnologice (inteligenta artificială, megadate, tehnologia cuantică, drone etc.), impunând adaptarea organismului militar pe aceste noi coordonate.

Totodată, evoluțiile cu implicații de ordin securitar, accentuate de pandemia de COVID-19, din domeniul gestionării riscurilor și amenințărilor din mediu virtual, ne impun, cu necesitate, crearea și dezvoltarea de capacități specializate, la nivelul Forțelor Armate, pentru contracararea agresiunilor informaționale, a propagandei cu scop destabilizator și campaniilor de tip hibrid.

Avem o abordare integrată care urmărește, ca obiectiv fundamental, ca programele de dezvoltare a capacităților și înzestrare a Forțelor noastre Armate să contribuie substanțial la

³ Document programatic pentru planificarea armamentelor, cu un orizont de 10 ani și actualizare anuală.

consolidarea industriei naționale de apărare, atât prin asigurarea unei participări semnificative a companiilor românești — producție, integrare și mentenanță a sistemelor de armament, cât și prin pregătirea unei forțe de muncă înalt calificată și cu nivel de expertiză corespunzător acestui domeniu industrial de vârf.

În acest sens vom face un efort continuu de adaptare a cadrului legislativ național pentru a putea atrage finanțare europeană prin Fondul european de apărare (EDF) și Programul european de dezvoltare industrială în domeniul apărării (EDIDP) care să permită re tehnologizarea industriei naționale de apărare, precum și interoperabilitatea echipamentelor Armatei Române cu cele ale aliaților euroatlantici. Totodată, vom urmări consolidarea participării României în cadrul Cooperării structurate permanente (PESCO) și al tuturor programelor europene din domeniul apărării.

Detalii privind principalele direcții de dezvoltare a capabilităților sunt prevăzute în capitolul 4.

Consolidarea profilului strategic al României în cadrul NATO și UE pe dimensiunea de apărare și descurajare

Pentru România, NATO reprezintă garantul principal al apărării colective, fundamentată pe indivizibilitatea securității aliaților. România va rămâne pe mai departe un promotor și susținător al unei relații transatlantice consolidate și substanțiale, ca reper esențial pentru securitatea europeană.

În calitate de membru NATO, România este ferm atașată prevederilor articolului 5 și susținătoare a necesității unei puternice legături transatlantice ca reflexie practică a indivizibilității securității aliate.

Apartenența la NATO, cu avantajele umbrelei colective de securitate și apărare și angajamentele și obligațiile specifice asumate în acest context, reprezintă unul dintre pilonii triadei fundamentale pentru securitatea națională, alături de apartenența la Uniunea Europeană și parteneriatul strategic cu SUA.

Rezultatul urmărit în consolidarea profilului în cadrul Alianței vizează creșterea credibilității strategice a României, având ca fundament predictibilitatea și continuitatea în planul opțiunilor și abordărilor securitare.

Prin demersurile și contribuția sa proactivă, România își consolidează constant profilul său în cadrul Alianței, prin contribuții conceptuale, în planul capabilităților și prin participarea la dimensiunea operațională aliată.

Materializarea eforturilor pe aceste coordonate va urmări, în special, respectarea angajamentelor asumate la nivel aliat privind:

- asigurarea parametrilor stabiliți în context NATO privind bugetarea apărării (2% din PIB, din care minimum 20% pentru înzestrare și modernizare, respectiv 2% pentru cercetare, dezvoltare și inovare);
- dezvoltarea capabilităților de apărare și a nivelului capacității de luptă;
- asigurarea de oferte naționale relevante pentru implementarea inițiativelor NATO în planul dezvoltării capacității colective de reacție a Alianței;
- participarea la inițiative și proiecte aliate vizând dezvoltarea de capabilități aliate comune;
- participarea la misiuni și operații NATO;
- contribuția la implementarea prezenței aliate înaintate pe teritoriul altor aliați estici.

În paralel, eforturile naționale vor avea în vedere continuarea consolidării profilului României ca pilon de securitate pe flancul estic al Alianței, monitorizarea, stimularea și asigurarea progreselor determinante în ceea ce privește consolidarea posturii aliate de descurajare și apărare în sud-estul Europei și regiunea Mării Negre pe toate componentele operaționale principale (terestră, aeriană, maritimă, spațială și cibernetică) și,

în context, operaționalizarea și deplina maturizare a proiectelor multinaționale NATO de pe teritoriul național (Comandamentul Corpului Multinațional de Sud-Est/HQ MNC-SE, Comandamentul Diviziei Multinaționale de Sud-Est/HQ MND-SE, Comandamentul Brigăzii Multinaționale de Sud-Est/HQ MN BDE-SE, Unitatea de Integrare a Forțelor NATO/NFIU).

Pe fondul acestor eforturi aplicate se va acorda o atenție aparte asigurării unei abordări aliate echilibrate, unitare și coerente în ceea ce privește politicile, măsurile și proiectele vizând întărirea posturii aliate de descurajare și apărare pe flancul de est al Alianței.

Principalele linii de efort, care vor asigura un plus de substanță profilului strategic accentuat al României în cadrul NATO, vor urmări implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare, modernizare, înzestrare și operaționalizare a structurii de forțe, care vor determina un nivel calitativ superior și semnificativ al contribuției naționale la arhitectura colectivă de securitate și apărare aliată.

În acest sens, prioritățile de acțiune vor fi concentrate pentru:

- participarea la generarea forțelor necesare inițiativelor NATO de apărare colectivă (pe dimensiunile terestră, navală, aeriană și în spațiul cibernetic), prin contribuția cu forțe la contingentele dislocate de NATO pentru consolidarea flancului estic, prin participarea la exercițiile militare desfășurate sub egida NATO și prin găzduirea de exerciții militare pe teritoriul național;
- facilitarea procesului decizional și sprijinirea adoptării unor decizii militare la nivelul Alianței care să subsumeze și să promoveze interesele majore de apărare ale României;
- promovarea pragmatică, flexibilă și consecventă a intereselor și obiectivelor naționale în comitetele și în grupurile de lucru militare de la Cartierul General al NATO;
- creșterea vizibilității și profilului militar național în cadrul NATO prin încadrarea unor funcții-cheie în cadrul structurilor de conducere și comandă ale Alianței, la toate nivelurile;
- sprijinirea eforturilor aliate de asigurare a unei posturi NATO de descurajare și apărare credibile și coerente, pe termen mediu și lung, inclusiv pe flancul de est al Alianței;
- susținerea unui proces de decizie eficient, care să corespundă parametrilor privind dislocarea rapidă a forțelor și capacităților aliate de întărire, precum și sprijinirea dezvoltării proiectelor de infrastructură care să faciliteze recepția, integrarea și angajarea în operații și misiuni a acestor elemente de întărire;
- implementarea unor măsuri aliate și naționale care să asigure contracararea sistemelor de limitare a accesului și interdicție regională (A2/AD);
- sprijinirea eforturilor și acțiunilor de combatere a amenințărilor de tip hibrid și cibernetic;
- participarea activă la implementarea măsurilor de asigurare a aliaților de pe flancul estic stabilite prin Planul de creștere a capacității operaționale a Alianței (*Readiness Action Plan/RAP*);
- participarea la eforturile și proiectele aliate de asigurare a unei posturi credibile de descurajare și apărare a NATO pe termen mediu și lung;
- contribuția la dezvoltarea capabilităților și apărarea integrată NATO aeriană și antirachetă;
- optimizarea permanentă a capacităților de *intelligence* pe linie de avertizare timpurie și analiză situațională și schimbul de informații cu statele aliate și parteneri pe probleme de interes comun, în vederea sprijinirii procesului decizional la nivelul NATO;
- derularea unor programe de perfecționare continuă pe linia asigurării securității cibernetice, a sistemelor de comunicații și a combaterii amenințărilor de tip hibrid, în vederea creșterii rezilienței în fața noilor provocări.

În ultimii ani, Uniunea Europeană s-a confruntat cu o serie de provocări de securitate semnificative, necesitatea unui răspuns coerent și eficient devenind tot mai evidentă. În acest sens, Strategia globală de politică externă și de securitate (EU GS) constituie un fundament solid pentru afirmarea Uniunii ca actor credibil pe scena internațională, iar rezultatele obținute până în prezent indică faptul că există potențial pentru a construi o Uniune integrată, eficientă și mai capabilă, care poate face mai multe pentru propria securitate și apărare.

Inițiative precum Cooperarea structurată permanentă (PESCO), Fondul european de apărare (EDF), Procesul anual de analiză coordonată a apărării (CARD) pot marca diferența în ceea ce privește rolul UE în domeniul apărării, acest pachet de inițiative făcând trecerea apărării europene către un nivel superior.

România susține consolidarea rolului Uniunii Europene de furnizor de securitate pe scena internațională, cu o implicare mai eficientă în gestionarea crizelor din vecinătatea imediată (estică și sudică), concomitent cu asigurarea complementarității cu NATO, evitării duplicărilor inutile și abordării conjugate a celor două organizații în managementul crizelor internaționale.

În acest context se va urmări dezvoltarea unui profil activ al României, atât prin participarea la procesul de luare a deciziilor în cadrul Politicii de securitate și apărare comună (PSAC) și la inițiativele și procesele de dezvoltare a capacităților în formatele de cooperare multinațională oferite de Agenția Europeană de Apărare, cât și prin contribuția la operațiile și misiunile desfășurate sub egida UE.

În vederea îndeplinirii acestui obiectiv, direcțiile de acțiune vor viza:

- consolidarea poziției în cadrul mecanismelor decizionale cu impact asupra PSAC prin promovarea și susținerea punctelor de vedere naționale cu privire la problematicile generate de contextul geopolitic și de dinamica situației de securitate la nivel regional, european și global;

- consolidarea rolului și prezenței naționale în operațiile și misiunile militare și civile ale Uniunii Europene, prin participarea la misiuni de monitorizare și gestionare a crizelor din zonele de interes pentru România, în funcție și de alte angajamente asumate în plan internațional;

- contribuția eficientă la consolidarea PSAC, prin sprijinirea implementării EU GS pe dimensiunea de securitate și apărare și atingerii nivelului de ambiție al Uniunii pe scena globală de securitate, în ceea ce privește capacitatea de a răspunde rapid și eficace la întreg spectrul de amenințări și situații de criză;

- continuarea și adaptarea participării la răspunsul rapid al UE la crize, inclusiv prin îmbunătățirea condițiilor de întrebuințare și participarea cu personal de stat major și forțe la grupurile tactice de luptă ale UE (EUBGs);

- consolidarea profilului militar, prin participarea la consolidarea industriei europene de apărare și a cercetării-dezvoltării în domeniul apărării, prin susținerea participării industriei naționale de apărare la proiectele care vizează capacități prioritare pentru România, inclusiv cyber, CBRN, comandă-control, UAV, inteligență artificială;

- optimizarea nivelului de participare în cadrul programelor și proiectelor de dezvoltare a capacităților militare derulate la nivelul Agenției Europene de Apărare (EDA);

- participarea la inițiativele și procesele UE dedicate dezvoltării de capacități militare (PESCO, CARD, EDF), în coerență cu angajamentele asumate în cadrul NATO și respectând principiul setului unic de forțe;

- promovarea consolidării legăturii transatlantice cu relevanță accentuată în actualul context strategic, prin susținerea implementării declarațiilor comune privind cooperarea UE—NATO;

- asigurarea sprijinului și asistenței statelor membre UE care fac obiectul unor agresiuni armate pe teritoriul lor, conform clauzei de asistență mutuală (art. 42/7 din Tratatul UE);

- creșterea vizibilității și profilului național în cadrul UE prin încadrarea unor funcții-cheie în cadrul structurilor de conducere și comandă ale Uniunii, la toate nivelurile.

Aprofundarea parteneriatului strategic cu SUA și dezvoltarea cooperării cu ceilalți parteneri strategici ai României

Parteneriatele strategice constituie fundamentul construirii unor relații solide și cuprinzătoare cu statele cu care avem interese comune în domeniul securității și apărării⁴.

Aprofundarea Parteneriatului strategic România—SUA pentru secolul XXI prin extinderea cooperării și consolidarea relațiilor bilaterale în domeniul apărării contribuie decisiv la promovarea României ca vector de stabilitate și securitate în sud-estul Europei. În context, semnarea Foii de parcurs dedicate cooperării în domeniul apărării pentru perioada 2020—2030, document ce include priorități strategice și linii de efort în relația cu partenerul american, va contribui la orientarea și consolidarea acestui parteneriat strategic.

Parteneriatul strategic cu SUA oferă cadrul optim de consolidare a relațiilor dintre armatele celor două țări în vederea substanțierii poziției strategice a României la Marea Neagră. Consolidarea cooperării cu SUA în domeniul apărării se va axa pe:

- intensificarea cooperării la nivel politico-militar în plan bilateral și în cadrul NATO [cu accent pe dialogul desfășurat în cadrul Grupului de lucru la nivel înalt, al Comitetului mixt româno-american, al Comitetului executiv româno-american, precum și al Grupului de lucru pentru discuții de stat major (BST⁵)];

- continuarea sprijinirii forțelor SUA pentru desfășurarea activităților pe teritoriul României în baza Acordului dintre România și Statele Unite ale Americii privind activitățile forțelor SUA staționate pe teritoriul României (DCA⁶); o atenție deosebită va fi acordată Inițiativei de descurajare europeană (EDI⁷) și proiectelor de extindere a bazelor militare de la Mihail Kogălniceanu și Câmpia Turzii;

- îndeplinirea obligațiilor asumate în baza prevederilor Acordului dintre România și Statele Unite ale Americii privind amplasarea sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice al Statelor Unite în România (BMDA⁸);

- intensificarea planificării și derulării de activități în comun, în plan bilateral și în cadrul NATO, cu forțele armate ale SUA, inclusiv cu participarea partenerilor din zonele de interes strategic ale României;

- augmentarea cooperării juridice și consolidarea procesului de dezvoltare a cadrului juridic pentru implementarea acordurilor bilaterale, în principal prin încheierea unor aranjamente de implementare (AI);

- implementarea la nivel național a măsurilor agreeate cu partenerul american, sub coordonarea Comitetului interministerial⁹.

⁴ În prezent, România are parteneriate strategice și relații speciale cu o dimensiune de apărare substanțială cu: Statele Unite ale Americii, Franța, Germania, Polonia, Turcia, Marea Britanie, Italia și Spania.

⁵ Bilateral Staff Talks.

⁶ Defence Cooperation Agreement — semnat la București la 6 decembrie 2005 și ratificat prin Legea nr. 268/2006.

⁷ European Deterrence Initiative.

⁸ Ballistic Missile Defence Agreement — semnat la Washington la 13 septembrie 2011 și ratificat prin Legea nr. 290/2011.

⁹ Hotărârea Guvernului nr. 565/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comitetului interministerial pentru implementarea Acordului dintre România și Statele Unite ale Americii privind activitățile forțelor Statelor Unite staționate pe teritoriul României, semnat la București la 6 decembrie 2005, ratificat prin Legea nr. 268/2006.

Dezvoltarea și consolidarea relațiilor de cooperare în domeniul apărării în cadrul celorlalte parteneriate strategice are în vedere, în principal, implementarea componentei militare și de securitate, pe baza intereselor convergente în cadrul NATO, UE și în vecinătatea estică.

În acest sens, o atenție deosebită va fi acordată proiectelor de cooperare bilaterală vizând:

- consolidarea formatelor de dialog strategic la nivel politico-militar;
- realizarea de acțiuni și proiecte comune în cadru regional sau al organizațiilor internaționale;
- realizarea interoperabilității forțelor la nivelul categoriilor de forțe;
- cooperarea în cadrul misiunilor din diferite teatre de operații;
- pregătirea, instruirea forțelor și desfășurarea de exerciții în comun;
- implicarea substanțială în implementarea unor proiecte majore multinaționale, cum ar fi Conceptul națiunilor-cadru;
- cooperare în domeniul informațiilor pentru apărare;
- dezvoltarea cooperării în materie de formare prin schimburi reciproce de personal;
- permanentizarea și dezvoltarea parteneriatelor dintre instituțiile de învățământ și cercetare;
- explorarea posibilităților de cooperare în principalele proiecte asociate procesului de dezvoltare a capacităților militare;
- încurajarea cooperării în domeniul producției și modernizării de echipamente și tehnică militară prin implementarea de parteneriate industriale și dezvoltarea cooperării în domeniul industriei de apărare.

Consolidarea profilului României de furnizor de securitate în regiunea extinsă a Mării Negre

Marea Neagră reprezintă pentru țara noastră o zonă de maxim interes strategic, din punct de vedere militar, economic, energetic și comercial.

Regiunea extinsă a Mării Negre integrează dimensiuni suprapuse de riscuri și amenințări care impun un răspuns coordonat, atât din partea statelor riverane, cât și la nivel aliat.

România, prin poziționarea sa strategică, este un actor-cheie în construcția euroatlantică de securitate la Marea Neagră și un pilon central în promovarea securității, stabilității și valorilor democratice în regiune, atât individual, cât și alături de aliați.

Rolul României ca furnizor de securitate în regiunea Mării Negre este stabilit ca obiectiv central de politică externă. În acest sens, angajamentele României sunt evidențiate pe următoarele direcții de acțiune:

- promovarea importanței majore a securității regiunii Mării Negre pentru securitatea europeană și euroatlantică, la nivelul NATO și UE;
- asigurarea unui loc prioritar al regiunii pe agenda securitară a NATO, susținerea implementării depline a proiectelor subsumate posturii colective consolidate și coerente a NATO de descurajare și apărare pe flancul estic;
- dezvoltarea și modernizarea capacităților naționale cu impact asupra gestionării eficiente a provocărilor de securitate din regiune;
- sprijinirea proceselor de integrare europeană și euroatlantică a statelor din regiune, realizarea reformelor în domeniul apărării și consolidarea capacităților acestora de a-și asigura securitatea;
- intensificarea cooperării cu aliații și partenerii în vederea promovării securității energetice la nivel regional;

- continuarea cooperării în formatul trilateral România—Turcia—Polonia și promovarea unei viziuni integrate a apărării pe întregul flanc estic — Marea Baltică—Marea Neagră;

- promovarea/susținerea la nivel UE a inițiativelor specifice Politicii de securitate și apărare comună, cu relevanță pentru asigurarea securității regiunii Mării Negre.

Dezvoltarea cooperării internaționale bilaterale și în format multilateral în domeniul apărării

În noul context internațional și evoluțiile mediului de securitate, obiectivele cooperării internaționale în domeniul apărării se circumscriu îndeplinirii obiectivelor generale de politică externă ale României.

Continuarea cooperării la nivel bilateral, atât cu partenerii strategici și ceilalți aliați din cadrul NATO și UE, cât și cu statele vecine și din zonele de interes strategic pentru țara noastră, contribuie la consolidarea credibilității Armatei României și susținerea intereselor naționale de securitate.

Consolidarea rolului de stat aliat, furnizor de securitate și promotor al stabilității internaționale și regionale, prin menținerea nivelului de participare la misiunile și operațiile desfășurate sub egida NATO, UE (PSAC), ONU și OSCE, precum și prin concretizarea angajamentelor naționale la proiectele și programele în format multilateral, dar și în alte formate regionale din domeniul apărării, contribuie la asumarea rolului de pol regional de securitate și a unui profil mai activ în consolidarea securității euroatlantice.

Susținerea unui nivel ridicat de participare la inițiativele de cooperare regională și dezvoltarea cadrului juridic al cooperării internaționale în domeniul apărării potențează procesul de afirmare a României ca actor regional și catalizator de stabilitate la nivel regional. O contribuție importantă la consolidarea imaginii și statutului României în plan regional o reprezintă managementul integrat al aspectelor politico-militare aferente tratatelor, inițiativelor și regimurilor pe linia neproliferării armelor de distrugere în masă și controlului armamentelor.

În vederea participării cu succes la operațiile de pace ale ONU se va acorda o atenție sporită implementării prevederilor declarației „Action for Peacekeeping”, lansată de secretarul general al ONU, inclusiv în privința implementării unei politici de toleranță zero față de cazurile de abuzuri și exploatare sexuală, pregătirii specifice a personalului care încadrează capacitățile puse la dispoziție, asigurării contingentelor cu tehnică și echipament conform standardelor ONU, dar și creșterii rolului personalului feminin în managementul crizelor de securitate și a prezenței acestora în operațiile de pace.

În acest context vor fi reafirmate angajamentele României pentru sporirea relevanței operațiilor de pace sub egida ONU și creșterea eficacității acestora, prin continuarea operaționalizării capacităților asumate în cadrul Sistemului ONU de management al capacităților de menținere a păcii (UN PCRS).

Relațiile politico-militare în cadrul Organizației de Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) continuă să fie marcate de persistența lipsei de încredere între statele participante și deteriorarea mediului de securitate la nivel european prin încălcările repetate de către Federația Rusă ale normelor, valorilor și principiilor consacrate în documentele fundamentale adoptate la nivelul OSCE și prin perpetuarea crizei ucrainene și a conflictelor înghețate din regiunea Mării Negre. Totodată, aplicarea selectivă a obligațiilor asumate prin tratatele în materia CSBMs și a controlului armamentelor a condus la erodarea pilonilor arhitecturii europene de securitate (Tratatul cu privire la

forțele convenționale în Europa, Tratatul privind cerul deschis și Documentul de la Viena privind măsurile de creștere a încrederii și securității).

Cooperarea în domeniul apărării, atât la nivel bilateral și regional, cât și în format multilateral, este abordată integrat, în limita resurselor alocate, principalele direcții de acțiune fiind următoarele:

- consolidarea cooperării bilaterale cu partenerii strategici și cu celelalte state membre NATO și UE, concomitent cu facilitarea proiectelor de cooperare NATO—UE;

- întărirea relațiilor cu statele vecine și din Regiunea extinsă a Mării Negre, Balcanii de Vest și de pe flancul estic al NATO și UE, precum și cu ceilalți parteneri din regiune;

- consolidarea durabilă a relației bilaterale cu Republica Moldova prin susținerea fermă și fără echivoc a parcursului său european, prin implicarea activă și constantă în cadrul organizațiilor internaționale pentru respectarea deplină a angajamentelor asumate;

- intensificarea cooperării cu partenerii cu care sunt dezvoltate programe comune de interes strategic;

- continuarea participării la proiectele dezvoltate în cadrul Procesului reuniunilor miniștrilor apărării din Europa de Sud-Est (SEDM), precum și la exercițiile și activitățile de pregătire ale Batalionului multinațional de geniu „TISA”, Batalionului Mixt Româno-Ungar de Menținere a Păcii și inițierea altor inițiative de acest fel la nivel regional;

- încurajarea unor formate aliate pentru asigurarea securității în regiunea Mării Negre, luând în calcul încetarea pe termen nelimitat a Operației „Black Sea Harmony și a cooperării în cadrul grupului naval din Marea Neagră „BLACKSEAFOR”;

- încheierea de acorduri militare internaționale cu partenerii strategici, statele aliate și parteneri, precum și cu alte state din zone de interes pentru România, precum și cu organizații internaționale;

- continuarea participării cu observatori și personal de stat major în cadrul misiunilor și operațiilor de menținere a păcii, precum și evaluarea unor eventuale solicitări punctuale ale autorităților ONU de dislocare a capacităților angajate în UN PCRS;

- susținerea viabilității tratatelor, convențiilor și documentelor internaționale adoptate în cadrul ONU, OSCE sau altor organizații/formate internaționale, referitoare la creșterea încrederii și securității, controlul armamentelor convenționale și neproliferarea armelor de distrugere în masă;

- implementarea măsurilor prevăzute de tratatele internaționale în vigoare în domeniul creșterii încrederii și securității, controlului armamentelor și verificării, precum și al neproliferării armelor de distrugere în masă;

- participarea la procesele de revizuire și adaptare a tratatelor, convențiilor și documentelor referitoare la regimul de control al armamentelor convenționale și la neproliferarea armelor de distrugere în masă;

- continuarea cooperării în vederea implementării prevederilor diferitelor regimuri de neproliferare și control al exporturilor specifice, precum și a sancțiunilor internaționale, inclusiv a embargourilor de arme convenționale stabilite prin rezoluții ale Consiliului de Securitate al ONU;

- participarea la procesul de negociere a documentelor internaționale care stabilesc cadrul normativ în domeniul controlului armamentelor și implementarea acestuia în MAPN.

Sprrijinirea autorităților publice în gestionarea situațiilor de urgență

Armata României s-a angajat în mod activ în asigurarea sprijinului necesar autorităților publice în vederea gestionării unor situații de urgență (inundații, cutremur, dezastre naturale sau, mai recent, pandemie) și a acordării de asistență populației civile.

Implicarea forțelor armate pe dimensiunea urgențelor civile va continua în conformitate cu reglementările specifice, prevăzute de legislația în vigoare. Principalele direcții de acțiune au în vedere:

- executarea de misiuni de căutare și salvare;

- asigurarea protecției populației afectate;

- executarea de misiuni umanitare de transport al persoanelor și materialelor evacuate (aerian, terestru, maritim sau fluvial);

- acordarea de asistență medicală specializată, de urgență sau în fază spitalicească;

- participarea la activități civil-militare de pregătire și integrare a acțiunilor și procedurilor specifice în situații de urgență.

Situația de extremă necesitate în cadrul sistemului național de sănătate publică, generată de criza pandemică de COVID-19, a făcut necesară asumarea de către Armata României a unor misiuni și responsabilități extinse în conformitate cu legislația impusă de instituirea stării de urgență.

O direcție importantă de acțiune la nivelul Armatei României vizează realizarea și menținerea unei capacități de reacție adecvate îndeplinirii misiunilor specifice pe dimensiunea urgențelor civile și medicale, creșterea capacităților de intervenție pentru limitarea și înlăturarea efectelor dezastrelor naturale, accidentelor tehnologice sau altor cauze provocatoare de situații de criză.

Pentru ca acest sprijin să fie cât mai eficient, este necesară consolidarea relațiilor și modului de cooperare cu celelalte structuri de intervenție ale administrației publice și centrale, precum și alocarea resurselor specifice la un nivel corespunzător. În acest sens, eforturile de consolidare a rezilienței trebuie să aibă în vedere necesitatea consolidării cooperării interinstituționale, într-o abordare cuprinzătoare (whole of government), iar complementar, eforturi de consolidare a cooperării public-privat, cetățean-comunitate, cu responsabilizarea tuturor factorilor de sprijin în situații de criză.

Având în vedere amploarea crizei pandemice și posibilele dezvoltări de perspectivă, Armata României trebuie să fie capabilă să dezvolte instrumentele necesare participării la misiuni de asistență reciprocă a aliaților și partenerilor și să răspundă cât mai prompt solicitărilor de sprijin la nivel internațional.

Măsurile și acțiunile în domeniu vor viza:

- consolidarea relațiilor și a modului de cooperare cu structurile de specialitate din administrația publică, centrală și locală, respectiv organizațiile neguvernamentale;

- participarea la/întreprinderea de acțiuni în folosul populației, în cooperare cu autoritățile publice responsabile cu rol principal (identificarea și atragerea de entități din societatea civilă dispuse să sprijine eforturile autorităților în acest sens, inclusiv participarea la distribuirea ajutoarelor umanitare);

- susținerea, în comisiile parlamentare de specialitate, a proiectelor de acte normative elaborate la nivel guvernamental, în vederea asigurării unui cadru legislativ coerent și aplicat în domeniul gestionării situațiilor de urgență.

CAPITOLUL 3

Misiunile și cerințele specifice pentru Armata României**Misiunile Armatei României**

Armata României este subordonată exclusiv voinței poporului și are misiunea sacră de a garanta și apăra valorile și interesele fundamentale ale poporului și statului român, în conformitate cu prevederile Constituției României, pregătind, integrând la nivel național și, la nevoie, făcând uz, conform legii, de toate resursele la dispoziție.

Totodată, Armatei României îi revine misiunea de a materializa contribuția națională în cadrul apărării colective a NATO, pe linia angajamentelor operaționale asumate ca stat membru al Uniunii Europene, precum și pentru participarea în cadrul misiunilor și operațiilor de pace sau de tip alianțiale.

Îndeplinirea acestor cerințe se va realiza prin misiuni și sarcini specifice, după cum urmează:

Garantarea suveranității, a independenței și a unității statului, a integrității teritoriale a țării și a democrației constituționale se va realiza prin:

- menținerea și dezvoltarea unor capacități de reacție imediată, în măsură să desfășoare, până la intervenția forțelor principale, naționale și/sau aliate, acțiuni pentru descurajarea și contracararea unei posibile agresiuni armate la adresa României;

- asigurarea capacității de executare a planurilor de apărare elaborate la nivel național;

- consolidarea capacităților specifice operațiilor în spațiul cibernetic;

- dezvoltarea inițiativelor care contribuie la consolidarea prezenței aliate continue pe teritoriul național;

- consolidarea posturii de descurajare și apărare a NATO în arealul Mării Negre;

- creșterea gradului de protecție, a capacității de dislocare, a flexibilității și a nivelului de interoperabilitate a forțelor naționale cu cele ale aliaților;

- realizarea unui sistem logistic integrat pentru susținerea forțelor naționale pe timpul executării misiunilor pe teritoriul național și în teatrele de operații, precum și asigurarea sprijinului națiunii gazdă pentru acțiunile forțelor statelor aliate și partenere;

- reconfigurarea și revitalizarea sistemului de organizare, dotare, încadrare și pregătire a populației, teritoriului și economiei naționale;

- optimizarea procesului de decizie politico-militară prin abordări interinstituționale.

Contribuția la apărarea colectivă se va realiza prin:

- operaționalizarea pachetului unic de forțe asumat;¹⁰ asigurarea capacităților asumate pentru Forța de Răspuns a NATO (NRF), Inițiativa NATO de reacție rapidă (NRI) și Grupurile tactice de luptă ale Uniunii Europene (EUBG);

- participarea la implementarea măsurilor de asigurare a aliaților, prezență înaintată și descurajare;

- asigurarea capacității de executare a planurilor de apărare și de răspuns gradual elaborate la nivel aliat;

- operaționalizarea structurilor multinaționale constituite pe teritoriul României și menținerea nivelului capacității de luptă;

- participarea la inițiativele și programele NATO și UE de dezvoltare și utilizare în comun a capacităților, cu accent pe realizarea capacităților critice identificate (supraveghere și avertizare timpurie — NAEW, supraveghere terestră — AGS, transport aerian strategic — SAC, patrulare aeriană maritimă, sisteme de comunicații și informatică NATO dislocabile, DCM);

- contribuția la dezvoltarea capacităților comune în planul apărării integrate NATO aeriene și antirachetă (NATO BMD, Aegis Ashore — SUA);

- participarea la menținerea și restabilirea securității în spațiul NATO și UE în cadrul apărării colective a NATO și prin îndeplinirea angajamentelor operaționale asumate în cadrul Uniunii Europene.

Participarea la operații privind menținerea sau restabilirea păcii se va realiza prin:

- participarea la misiuni și operații în afara teritoriului național, inclusiv de asistență umanitară, independent sau în cadru multinațional, inclusiv în cadrul unor alianțiale;

- participarea la inițiativele de cooperare în domeniul apărării, la aranjamentele și procesele de cooperare în domeniul militar și la implementarea măsurilor de creștere a încrederii și stabilității, la nivel subregional, regional și european;

- contribuția la eforturile naționale și internaționale de control al armamentelor și de combatere a proliferării armelor de distrugere în masă prin activități specifice, precum controlul exporturilor și importurilor de echipamente militare, inspecțiile de verificare, expertiză și schimb de informații etc.

Contribuția la securitatea României pe timp de pace se va realiza prin:

- supravegherea și apărarea spațiului terestru, aerian, maritim și fluvial național;

- organizarea, planificarea și executarea apărării cibernetice în domeniul apărării;

- supravegherea zonelor de responsabilitate și de interes informativ, precum și avertizarea timpurie;

- contribuția la sistemul NATO de indicatori și avertizări;

- contribuția permanentă cu personal înalt calificat în cadrul structurii de comandă și de forțe a NATO și UE;

- planificarea, culegerea, procesarea și diseminarea informațiilor pentru apărare, asigurarea sprijinului informativ și cooperarea cu alte instituții guvernamentale specializate;

- contribuția la coerența și eficiența sistemelor naționale de prevenire și gestionare a situațiilor de criză;

- creșterea nivelului de reziliență în raport cu riscurile și amenințările asimetrice și de tip hibrid;

- proiectarea profilului României ca factor de stabilitate;

- sprijinul pentru extragerea și evacuarea cetățenilor români din străinătate aflați în pericol, prin efort propriu sau în cooperare cu aliații și partenerii;

- contribuția la dezvoltarea, promovarea identității naționale și educarea tinerei generații;

- participarea la dezvoltarea culturii de securitate la nivel național, inclusiv prin participarea societății civile la efortul analitic și la dezbaterile problematice apărării naționale.

Sprijinul autorităților în situații de urgență civilă prin:

- participarea cu forțe și asigurarea de sprijin logistic pentru înlăturarea efectelor dezastrelor naturale sau accidentelor tehnologice, precum și pentru organizarea și desfășurarea evacuării populației și bunurilor materiale la solicitarea autorităților civile;

- sprijinul pentru asigurarea continuității capacităților vitale de comunicații și protecția elementelor de infrastructură critică, precum și a obiectivelor economice cu grad ridicat de risc biologic, chimic, radiologic sau nuclear;

- sprijinul pe timpul derulării acțiunilor de căutare-salvare, precum și pe timpul evacuării și acordării asistenței medicale de urgență a populației;

- participarea la acțiunile de localizare, izolare și stingere a incendiilor, în sprijinul forțelor specializate ale altor instituții;

- sprijinul misiunilor diplomatice și consulare naționale în teatrele de operații unde România participă cu trupe.

¹⁰ Pachetul unic este compus din forțele și capacitățile destinate NATO (inclusiv NFIU, HQ MND-SE, MN BDE și HQ MNC-SE, precum și cele din inițiativa FNC), UE, ONU și inițiativelor regionale.

Pentru a-și îndeplini misiunile, Armata României are nevoie de predictibilitate și credibilitate. În acest sens, Armata României își va dimensiona structura de forțe potrivit nivelului de ambiție și va dezvolta capacitățile de apărare necesare îndeplinirii misiunilor încredințate și angajamentelor internaționale asumate. Programul privind transformarea Armatei României până în anul 2040 (Armata 2040) definește obiectivele, prioritățile și descrie etapele de parcurs, pentru realizarea deplină a capacităților necesare îndeplinirii misiunilor constituționale și angajamentelor asumate.

Armata României va asigura dezvoltarea capacităților asumate în cadrul Țintelor de capacități, în termenele stabilite. Deciziile referitoare la planificarea apărării sau planificarea și ducerea operațiilor vor fi luate inclusiv cu informarea și desfășurarea consultărilor cu aliații și partenerii.

Nivelul de ambiție

Nivelul de ambiție al structurii de forțe trebuie să acopere echilibrat necesitatea descurajării, combaterii și contracarării amenințărilor și provocărilor la adresa integrității teritoriale, suveranității naționale, stabilității și progresului economic și a bunăstării națiunii, precum și pentru gestionarea oportună, eficientă și eficace a responsabilităților pe linie de apărare colectivă, pentru respingerea agresiunii militare asupra unui stat aliat.

Proiecția bugetelor destinate apărării naționale în următoarele două decenii trebuie să aibă în vedere necesitatea creșterii continue a capacității combative a structurii de forțe și distribuția echilibrată a fondurilor pentru acoperirea tuturor categoriilor de costuri, cu accent pe înzestrare, operare și pregătire pentru luptă.

Armata României:

- va dispune și în viitor de un singur pachet de forțe, destinat în primul rând garantării integrității teritoriale, dar și îndeplinirii obligațiilor asumate în cadrul NATO și UE;

- va îndeplini cerințele de dislocabilitate și susținere a forțelor, stabilite la nivelul Alianței Nord-Atlantice;

- trebuie să fie organizată, încadrată, dotată și pregătită astfel încât, cu organizarea de pace, să poată fi în măsură să execute misiunile în sprijinul autorităților civile, pe teritoriul național și, în cadrul alianțelor și coalițiilor, în afara teritoriului național, iar cu organizarea de război să garanteze integritatea teritorială a României.

Nivelul de ambiție general al Armatei României este îndeplinirea misiunilor constituționale și legale încredințate.

Nivelul de ambiție specific fiecărei misiuni este detaliat astfel:

Cu organizarea de război

a) Garantarea suveranității, a independenței și a unității statului, a integrității teritoriale a țării și a democrației constituționale:

- să planifice, să organizeze și să execute operația de descurajare sau de apărare, în context național sau aliat, cu o grupare de forțe întrunită, constituită, inițial, dintr-un corp de armată, sprijinit corespunzător de forțe aeriene, forțe navale, forțe pentru operații speciale, capacități de apărare cibernetică, forțe de sprijin logistic și de comunicații și informatică;

- să faciliteze dislocarea rapidă și să asigure intrarea în luptă, pe teritoriul României sau în vecinătatea acestuia, a forțelor aliate, iar după preluarea responsabilității operaționale privind apărarea comună de către autoritățile NATO să participe decisiv la operația de apărare a țării și restabilire a suveranității și integrității teritoriale a statului român;

- în situația ocupării temporare a unei părți a teritoriului național, să conducă mișcarea de rezistență concomitent cu pregătirea și executarea contraofensivei pentru refacerea integrității teritoriale, în context național sau aliat;

- în situația în care acțiunile de luptă se prelungesc, să fie în măsură să genereze și să pregătească cel puțin încă o divizie de forțe terestre.

b) Contribuția la apărarea colectivă în sistemele de alianță militară:

- să contribuie la planificarea, organizarea și executarea operației de descurajare sau de apărare colectivă în cadrul NATO, cu o grupare de forțe de valoare cel mult divizie, sprijinită corespunzător de forțe aeriene, forțe navale, forțe pentru operații speciale și capacități de apărare cibernetică;

- dislocarea forțelor se va face doar pe teritoriul aliat, pentru maximum 6 luni, cu sau fără rotirea forțelor participante, în funcție de nivelul de participare, cu asigurarea sprijinului națiunii gazdă de aproximativ 30% din total.

Cu organizarea la pace

c) Participarea la acțiuni privind menținerea sau restabilirea păcii

- Cu organizarea de pace, îndeplinește angajamentele asumate de România față de NATO, UE, organizații regionale și coaliții de voință.

- În cadrul NATO, pentru misiuni și operații non-articol 5:

- cu o brigadă, la o distanță de maximum 2.000 km față de București, pentru maximum 6 luni, fără rotirea forțelor participante, fără sprijin al națiunii gazdă;

- cu unu-două batalioane la o distanță de maximum 5.000 km față de București, pentru minimum 2 ani, cu rotirea forțelor participante la 6 luni, fără sprijin al națiunii gazdă, dar cu sprijin aliat de aproximativ 30% din total;

- cu 1—3 detașamente de forțe aeriene (escadrile de aviație, baterie rachete sol-aer, grup EOD), la o distanță de maximum 5.000 km, pentru maximum 2 ani, cu rotirea forțelor participante, cu sprijin aliat de aproximativ 30% din total;

- cu forțe navale de valoare fregată, dragor maritim (sau puitor de mine), o companie de infanterie marină și personal de stat major la o distanță de maximum 4.000 km față de București, pentru o perioadă de maximum 90 de zile, fără rotirea forțelor;
- cu o capacitate dislocabilă pentru apărare cibernetică și personal de stat major;

- cu forțe pentru operații speciale de valoare de până la două grupuri, cu rotirea la 6 luni;

- cu un element național de sprijin autosustenabil pentru 180 de zile.

- În cadrul UE, pentru misiunile prevăzute în Tratatul de funcționare al Uniunii Europene:

- cu forțe de nivel maxim batalion, la o distanță de maximum 1.500 km față de București, pentru minimum 2 ani, cu rotirea la 6 luni, fără sprijin al națiunii gazdă;

- cu forțe aeriene, detașament cu configurație variabilă și personal de stat major la o distanță de maximum 2.000 km pentru 6 luni, fără rotirea forțelor;

- cu forțe navale de valoare detașament scafandri EOD și personal de stat major;

- cu o capacitate dislocabilă de apărare cibernetică și personal de stat major;

- cu forțe pentru operații speciale de valoare de până la două grupuri, cu rotirea la 6 luni;

- cu un element național de sprijin autosustenabil pentru 180 de zile.

d) Contribuția la securitatea României pe timp de pace:

- asigură supravegherea și avertizarea timpurie, apărarea spațiului terestru, aerian, maritim și fluvial național, contribuția la sistemul NATO de indicatori și avertizări, asigurarea capacității de reacție a forțelor potrivit nivelurilor stabilite;

- contribuie la prezența aliată înaintată;

- contribuie la creșterea nivelului de reziliență în raport cu riscurile și amenințările asimetrice și de tip hibrid prin cooperare interinstituțională extinsă;

- asigură sprijinul pentru extragerea și evacuarea cetățenilor români din străinătate aflați în pericol, prin efort propriu sau în cooperare cu aliații și partenerii.

e) Sprijinul autorităților civile:

— asigură forțe și mijloace de sprijin pentru înlăturarea efectelor dezastrelor naturale sau accidentelor tehnologice, precum și pentru organizarea și desfășurarea evacuării populației și bunurilor materiale la solicitarea autorităților civile;

— asigură sprijin pentru managementul consecințelor epidemiilor și pandemiilor;

— asigură sprijin pentru asigurarea continuității capabilităților vitale de comunicații și protecția unor elemente de infrastructură critică, precum și a obiectivelor economice cu grad ridicat de risc biologic, chimic, radiologic sau nuclear stabilite din timp prin planurile de cooperare interinstituționale;

— participă, la solicitare, la acțiunile de localizare, izolare și stingere a incendiilor, în sprijinul forțelor specializate ale altor instituții;

— sprijină, la nevoie, misiunile diplomatice și consulare naționale în teatrele de operații unde România participă cu trupe.

Cerințe specifice

Pe termen scurt, Armata României trebuie să fie capabilă să mențină un nivel ridicat de reacție pentru apărarea națională, să dezvolte capabilitățile necesare participării la apărarea colectivă a aliaților în cadrul NATO și la asistența reciprocă a partenerilor în cadrul UE, să contribuie la misiuni și operații sub egida organizațiilor internaționale cu vocație în domeniul securității și apărării, precum și la sprijinirea autorităților publice în situații de urgență, pentru acordarea de asistență populației României în caz de dezastre.

Eforturile vor fi orientate pentru realizarea capacității complete de luptă, pentru structurile identificate ca fiind prioritare, în etapa I a Programului Armata 2040.

Pe termen mediu, Armata României va deveni o structură modernă de forțe, capabilă să facă față amenințărilor impredictibile, pentru a respinge o agresiune declanșată prin surprindere și să constituie garantul suveranității și independenței naționale. Armata României va contribui la menținerea credibilității Alianței, ca parte a sistemului de apărare colectivă a NATO, precum și la securitatea regională și internațională.

Cerințe specifice pentru Armata României:

- structură de forțe cu capacitate de reacție adecvată;
- proces de decizie performant, sistem de comandă-control eficient și dezvoltarea capabilităților întrunite și multidomeniu de răspuns;
- sistem rezilient de informații pentru apărare și prevenire a surprinderii strategice;
- capabilități de contracarare a amenințărilor cibernetice;
- sistem logistic integrat și eficient;
- înzestrare cu echipamente performante, compatibile și interoperabile;
- standardizarea conceptelor, doctrinelor, procedurilor;
- sistem de învățământ modern și performant;
- sistem intern de cercetare-dezvoltare-inovare;
- capabilități moderne în domeniul medical militar;
- capabilitățile de intervenție în situații de urgență civilă.

Pentru îndeplinirea misiunilor stabilite și a nivelului de ambiție, Armata României trebuie să îndeplinească următoarele cerințe specifice:

a) o structură de forțe cu capacitate de reacție adecvată, în concordanță cu planurile elaborate la nivel național și la nivelul NATO¹¹, care să asigure:

- existența unor structuri consolidate pentru cercetare, supraveghere și avertizare timpurie, recunoaștere, reacție imediată și angajare în acțiuni militare de intensitate redusă;
- nivelul stării de operativitate a pachetului de forțe luptătoare;

- gradul de înzestrare cu echipamente care utilizează tehnologii avansate a structurilor din pachetul de forțe de sprijin de luptă;

- gradul de disponibilitate a sprijinului logistic necesar forțelor;

- robustețea capabilităților de apărare aeriană integrată;
- menținerea unui nivel ridicat al capacității operaționale pentru structurile din pachetul de forțe destinat pentru cercetare, supraveghere, recunoaștere și avertizare timpurie și asigurării capacității de reacție imediată și pentru cele puse la dispoziția NATO/UE, ca parte componentă a NRF, NRI și EUBG;

- perfecționarea instruirii comandamentelor marilor unități și unităților operaționalizate, prin utilizarea sistemelor de modelare-simulare;

- dezvoltarea capabilităților de protecție a forței;
- capacitatea de optimizare a managementului traficului aerian, sub aspectul complementarității componentelor militară și civilă;

- capacitatea de integrare a tuturor senzorialor civili și militari în SCCAN/NATINAMDS, atât pe plan intern, cât și la nivel internațional;

- nivelul tehnologic al capabilităților din domeniul navigației aeriene;

b) un proces de decizie performant, realizarea unui sistem de comandă-control eficient și dezvoltarea capabilităților întrunite și multidomeniu de răspuns. Performanța procesului de decizie și suficiența capabilităților întrunite și multidomeniu de răspuns sunt condiționate, în mod deosebit, de:

- deținerea unui sistem național de conducere, capabil să susțină planificarea interinstituțională, formarea imaginii strategice integrate și implementarea coordonată a măsurilor și executarea integrată a activităților de apărare a țării;

- capacitatea sistemului militar de comandă și control de a genera și susține superioritatea relativă a ciclului informațional și de decizie;

- capacitatea de integrare completă a informațiilor obținute prin mijloace proprii;

- înzestrarea cu sisteme de comunicații și informatică performante, compatibile cu cele din țările membre ale NATO și ale UE;

- nivelul de consolidare, operaționalizare și integrare a structurilor de comandă-control aferente categoriilor de forțe ale armatei și comandamentelor de armă, atât la nivel întrunit, cât și la nivel interinstituțional și la nivelul NATO/UE;

- capacitatea de interconectare a unor componente ale sistemului de comunicații și informatic propriu Armatei României cu sistemele de comunicații și informatică pe care le utilizează celelalte instituții din Sistemul național de securitate în cadrul Sistemului de comunicații și informatic al Forțelor Armate (SCIFA);

- nivelul tehnologic al Sistemului de comandă și control aerian național (SCCAN), precum și integrarea acestuia în Sistemul integrat NATO de apărare antiaeriană și antirachetă (NATINAMDS¹²), sub aspectul standardelor operaționale, procedurale și tehnice;

- nivelul tehnologic al sistemelor criptografice și de protecție a informațiilor și îndeplinirea standardelor NATO și UE;

- asigurarea serviciilor de avertizare timpurie, prin difuzarea centralizată a mesajelor sau alarmarea personalului privind situația operativă, în toate locurile de dispunere;

- deținerea capabilităților în măsură să garanteze apărare cibernetică;

- nivelul capacității de luptă, suplețea, modularitatea, mobilitatea, dislocabilitatea, sustenabilitatea și interoperabilitatea unităților de sprijin al luptei din compunerea structurii de forțe a Armatei României;

¹¹ Potrivit nivelului capacității de luptă, forțele armatei sunt organizate în: forțe gata de acțiune permanent; forțe cu nivel ridicat al capacității de luptă; forțe cu nivel redus al capacității de luptă, gata de acțiune după ridicarea capacității de luptă prin completare/mobilizare; structuri care se constituie la mobilizare, destinate generării/regenerării forțelor, precum și pentru realizarea sistemului de rezistență armată pe teritoriul național.

¹² NATO Integrated Air and Missile Defence System.

c) un sistem rezilient de informații pentru apărare și prevenire a surprinderii strategice, asigurat prin:

- capacități robuste și diversificate din perspectiva culegerii, integrării și prelucrării de informații și furnizarea în timp oportun de produse de intelligence către autoritățile decizionale naționale, aliate și partenere;

- utilizarea de tehnici și tehnologii moderne pentru asigurarea de informații relevante, acționabile, oportune și viabile;

- asigurarea unui nivel ridicat de flexibilitate, modularitate și interoperabilitate cu sistemele NATO și UE;

- capacități sporite de identificare a riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților, inclusiv cele provenite din spațiul cibernetic;

- tehnologie avansată și sigură pentru sistemele criptografice pentru protecția informațiilor clasificate și interoperabilitatea cu sistemele similare ale NATO și UE;

d) capacități moderne pentru operații în spațiul cibernetic, a căror dezvoltare va fi asigurată prin:

- adaptarea cadrului conceptual specific spațiului cibernetic, în conformitate cu evoluțiile de la nivelul NATO și UE și în colaborare cu celelalte instituții din cadrul Sistemului național de securitate;

- implementarea unui model de dezvoltare de capacități bazat pe cel similar existent la nivel NATO, care să integreze abordarea arhitecturală și să permită gestionarea adecvată a unor programe și proiecte complexe și de durată;

- operaționalizarea structurilor de apărare cibernetică de la toate nivelurile;

- consolidarea capacității de identificare, evaluare și contracarare a amenințărilor de natură cibernetică;

- modernizarea sistemului de educație și instruire specific domeniului comunicații și tehnologia informației;

- alocarea de resurse financiare adecvate;

- sporirea contribuției la asigurarea rezilienței în domeniul cibernetic la nivel național;

- consolidarea participării la inițiativele multinaționale din domeniul apărării cibernetice;

e) un sistem logistic integrat eficient, adaptat la configurația și misiunile Armatei României, realizat prin:

- optimizarea organizării și dotării structurilor logistice, pentru a fi capabile să asigure un răspuns adecvat și oportun la nevoile de sprijin logistic;

- operaționalizarea unui sistem informatic logistic eficient și interoperabil, care să faciliteze coordonarea asigurării sprijinului națiunii gazdă (HNS) pe timpul operațiilor multinaționale desfășurate pe teritoriul național;

- perfecționarea pregătirii personalului de logistică;

- eficientizarea suportului logistic integrat pentru echipamentele militare esențiale;

- asigurarea în condiții de eficiență a serviciilor de campanie;

- asigurarea capacităților și facilităților de transport tactic și strategic necesare satisfacerii cerințelor operaționale;

- dezvoltarea de capacități logistice interoperabile și adaptabile, în raport cu întregul spectru de misiuni ale structurilor sprijinite;

- participarea la inițiativele inițiate sub egida NATO/UE pentru dezvoltarea capacităților logistice multinaționale integrate;

- dezvoltarea capacităților NATO pe teritoriul României prin Programul NATO de investiții în securitate/NSIP;

- realizarea în mod eșalonat a stocurilor de luptă, pe clase de materiale și la un nivel corespunzător cerințelor operaționale;

- extinderea și operaționalizarea pe teritoriul României a unui sistem NATO de conducte petroliere care să asigure un flux sustenabil de aprovizionare cu carburanți pe timpul operațiilor multinaționale desfășurate pe teritoriul național;

- operaționalizarea capacităților funcționale de HNS și operaționalizarea capacităților funcționale pentru optimizarea asigurării HNS pentru primirea, staționarea și dislocarea forțelor NATO (RSOM) și aliate care intră, staționează, desfășoară operații sau se află în tranzit pe teritoriul național;

- coordonarea dezvoltării capacităților dual-use, în domeniul mobilității militare, prin armonizarea legislativă și adaptarea elementelor componente la cerințele NATO;

f) înzestrare cu echipamente performante, compatibile și interoperabile cu cele din dotarea armatelor statelor membre NATO și UE, materializată prin:

- planificarea înzestrării structurilor, în concordanță cu amenințările, nevoile misiunii și evoluția tehnologică;

- utilizarea inteligentă a potențialului de modernizare a sistemelor de armamente și echipamente militare existente în înzestrare;

- derularea programelor curente privind modernizarea unor echipamente militare existente;

- optimizarea procesului de achiziție a echipamentelor militare;

- inițierea unor programe noi, pentru realizarea capacităților angajate față de NATO și UE, în concordanță cu resursele alocate;

g) un nivel optim de standardizare în domeniul conceptelor, doctrinelor, procedurilor și proiectelor tehnice pentru echipamente, materializat prin:

- existența unui cadru legislativ armonizat, cu incidență asupra structurilor de comandă și de forțe naționale și aliate;

- funcționalitatea politicilor și directivelor NATO din domeniul interoperabilității și standardizării;

- eficacitatea procesului de planificare a apărării;

- implementarea documentelor NATO de standardizare;

h) un sistem de învățământ modern și performant, realizat prin:

- reformarea conceptual-curriculară a programelor educaționale;

- asigurarea managementului integrat al educației, în vederea maximizării utilizării tuturor resurselor alocate;

- implementarea programelor de pregătire în sistem e-learning și digitalizarea învățământului;

- dezvoltarea programelor de parteneriat cu instituții de învățământ similare din armatele altor state membre NATO și UE;

i) un sistem intern de cercetare-dezvoltare-inovare cu structură adecvată sub aspect calitativ și operațional, a cărui performanță va fi asigurată de:

- valoarea și calitatea suportului științific și tehnologic, specifice angajamentelor asumate și misiunilor încredințate Armatei României;

- nivelul colaborării și cooperării între structurile MApN cu atribuții în cercetare-dezvoltare-inovare și cele din industria națională de apărare și mediul academic;

- valoarea și calitatea infrastructurii de cercetare a centrelor de cercetare/excelență pe domeniile de interes militar și nivelul și calitatea implicării acestora în proiectele/programele de cooperare multinaționale ale UE sau NATO;

j) capacități moderne în domeniul medical militar, materializate prin:

- funcționalitatea serviciului medical militar de urgență și corelarea acestuia cu celelalte componente ale sistemului național medical de urgență;

- nivelul de eficacitate a sistemului medical militar, în raport cu obiectivele din domeniu ale Armatei României;

- nivelul capacităților din domeniul asistenței medicale operaționale, la standarde aliate;

- calitatea asistenței medicale gratuite asigurate personalului MApN, precum și pentru celelalte categorii de personal, conform cadrului normativ în vigoare;

k) capacități adecvate de intervenție în situații de urgență civilă, care se materializează prin:

- coordonarea interinstituțională și armonizarea cadrului legislativ privind participarea la intervenții în zonele cu risc ridicat de producere a unor situații de urgență;

- aplicarea măsurilor și acțiunilor prevăzute în planurile de cooperare, pe tipuri de riscuri, încheiate cu celelalte instituții și autorități ale administrației publice în domeniul situațiilor de urgență, la nivel central și local.

CAPITOLUL 4

Principalele direcții de dezvoltare a capacităților de apărare

Strategia națională de apărare pentru perioada 2020—2024 stabilește direcțiile de acțiune specifice dimensiunii de apărare. Necesarul minim privind capacitățile¹³ de apărare de care are nevoie România, pentru asigurarea misiunilor prevăzute în Constituție, precum și în legile și reglementările subsecvente, a fost definit în cadrul procesului de analiză strategică a apărării 2020.

Procesul de dezvoltare a capacităților are în vedere dezvoltarea unor forțe moderne, dotate adecvat, dislocabile, interoperabile, cu capacitate de autosusținere și de protecție multidimensională, cu un sistem de comandă și control flexibil și eficient. Procesul este unul sistemic și interdisciplinar, ce se derulează pe termen mediu și lung, prin utilizarea eficientă a resurselor disponibile.

Capacitățile necesare îndeplinirii întregului spectru de misiuni, sarcini specifice asumate la nivel național și angajamente asumate pe plan internațional trebuie să asigure:

- pe timp de pace: supravegherea și avertizarea timpurie; reacția imediată și angajarea în acțiuni militare de intensitate redusă; participarea la combaterea terorismului; sprijinirea autorităților civile;
- în perioada de preconflict: evitarea surprinderii; descurajarea, inclusiv prin executarea de acțiuni specifice; menținerea integrității spațiului aerian național (integrat în spațiul aerian al Alianței); exercitarea controlului asupra apelor teritoriale și a suveranității în zona economică exclusivă; implementarea măsurilor de răspuns la criză;

- în situație de conflict: apărarea strategică și respingerea agresiunii.

În funcție de domeniile de acțiune, Armata României dezvoltă următoarele tipuri de capacități:

- comandă, control și comunicații: C3 de nivel strategic, operativ și tactic, centre de comunicații și informatică și unități de sprijin în domeniul comunicațiilor și informaticii/CIS ale structurii de forțe;

- angajare: mari unități și unități mecanizate, de infanterie, tancuri, vânători de munte, artilerie, forțe pentru operații speciale, aviație de luptă, elicoptere de luptă, nave de luptă la mare și fluviu, infanterie marină, apărare cibernetică, poliție militară și operații psihologice;

- informații: mari unități și unități de informații militare, supraveghere și cercetare;

- proiecția forței: mari unități și unități de transport aerian tactic, de nave de sprijin și de transport terestru;

- protecția forței: mari unități și unități de rachete sol-aer, de apărare antiaeriană, de geniu de luptă, de apărare CBRN, EOD, minare/deminare și pentru protecția demnitarilor militari români și străini pe teritoriul național;

- susținere: mari unități și unități de logistică operațională și de susținere;

- pregătirea forței: colegii naționale militare, școli militare pentru formarea maiștrilor militari și subofițerilor, școli de aplicație/instruire interarme, academii ale categoriilor de forțe, Universitatea Națională de Apărare, Academia Tehnică Militară, Institutul Medico-Militar, facilități de instruire practic-aplicativă, centre militare cu atribuții pe linie de mobilizare.

Pentru dezvoltarea capacităților, Armata României își va concentra eforturile pe următoarele direcții de acțiune:

- operaționalizarea recomandărilor formulate în urma procesului de analiză strategică a apărării, elaborarea conceptului de apărare națională consolidată;

- adaptarea permanentă a structurii de comandă și control a structurii de forțe a Armatei României;

- dezvoltarea capacității de acțiune integrată la nivelul SNS și al Sistemului național de management integrat al situațiilor de criză (SNMISC);

- implementarea țințelor de capacități asumate în cadrul procesului NATO de planificare a apărării (NDPP) și a angajamentelor ce revin României asumate în cadrul UE;

- îndeplinirea obligațiilor ce ne revin în conformitate cu angajamentele asumate la nivel UE, ONU, OSCE și în cadrul inițiativelor regionale;

- continuarea dezvoltării capacităților în cadrul multinațional asigurat de NATO și UE;

- creșterea capacității de supraveghere și avertizare timpurie;

- operaționalizarea și menținerea nivelului de operaționalizare a structurilor multinaționale constituite sau în curs de constituire pe teritoriul național (HQ MNC-SE; HQ MND-SE; HQ MN BDE-SE, NFIU);

- asigurarea capacității operaționale complete pentru structurile destinate intervențiilor în situații de criză (CRI), precum și a celor ce asigură îndeplinirea angajamentelor la NRI, NRF sau nominalizate pentru alte inițiatives NATO și UE;

- dezvoltarea capacităților multidomeniu și cu dublă întrebuintare (dual-use)¹⁴;

- dotarea structurii de forțe cu tehnică și echipamente militare performante, interoperabile, care să răspundă cerințelor operaționale actuale și viitoare;

- dezvoltarea accelerată a capacităților C4ISR (comandă, control, comunicații, computere, informații, supraveghere și recunoaștere);

- perfecționarea procesului de planificare, organizare, desfășurare și evaluare a instruirii structurilor și/sau a personalului, în cadru național și/sau multinațional;

- continuarea proiectului sistem satelitar militar de telecomunicații;

- lansarea proiectului drone multifuncționale, de dimensiuni și sarcini utile diferite;

- lansarea proiectului sistemul individual „soldatul viitorului”;

- modernizarea infrastructurii, rețelelor și sistemelor C4ISR la nivel tactic, operativ și strategic și interconectarea acestora cu cele ale SNAp¹⁵ și NATO;

- creșterea gradului de protecție, a capacității de proiecție a forței, a mobilității tactice, flexibilității, modularității și nivelului de interoperabilitate a forțelor naționale cu cele ale aliaților;

- asigurarea mobilității forțelor proprii și aliate;

- asigurarea rezilienței și creșterii potențialului de angajare în acțiuni militare decisive a forțelor proprii și aliate;

- realizarea unor capacități de sprijin logistic integrat și medicale care să asigure sprijinul forțelor pentru o perioadă îndelungată în situația unui conflict;

- creșterea gradului de protecție, a capacității de dislocare, a mobilității tactice, flexibilității, modularității și nivelului de interoperabilitate a forțelor naționale cu cele ale aliaților;

- implementarea conceptelor din domeniul transformării, dezvoltate și validate la nivelul NATO și UE, prin adaptarea acestora la realitățile și cerințele Armatei României;

- valorificarea potențialului tehnologiilor emergente și disruptive asupra dezvoltării și întrebuintării forțelor armate;

- îmbospătarea rezervei de personal, realizarea/menținerea unui nivel ridicat al pregătirii pentru mobilizare;

- continuarea procesului de completare a stocurilor operative și strategice.

¹³ Prin *capabilitate* se înțelege abilitatea de a executa acțiuni în scopul îndeplinirii unor obiective.

¹⁴ Apărare națională și sprijin autorități civile.

¹⁵ Sistemul național de apărare.

CAPITOLUL 5

Politicile privind managementul integrat al resurselor de apărare

Resursele alocate apărării naționale definesc într-un mod calitativ politica de apărare a României, indicând imperativele eficienței și eficacității ce trebuie avute în vedere în implementarea obiectivelor stabilite.

Eficiența managementului integrat al resurselor pentru apărare reprezintă o condiție esențială în vederea îndeplinirii de către Armata României a misiunilor care îi revin. Un corolar evident al acesteia îl reprezintă asigurarea resurselor la un nivel corespunzător.

Componentele managementului integrat al resurselor pentru apărare sunt:

- managementul resurselor umane;
- managementul resurselor financiare;
- managementul resurselor materiale, inclusiv managementul achizițiilor pentru apărare;
- managementul sistemului de cercetare-dezvoltare și inovare;
- managementul infrastructurii de apărare;
- managementul resurselor informaționale.

Evoluțiile economice din ultimii ani și dificultățile financiare la nivel european au evidențiat necesitatea unei regândiri a modului de alocare a resurselor, dar mai ales de utilizare a lor, eficiența fiind criteriul principal. La nivel național, aliat și al UE a fost subliniată oportunitatea dezvoltării unor abordări multinaționale în domeniul apărării („Smart Defence”, „Framework Nation Concept”, PESCO), care presupun adoptarea de soluții inovatoare în gestionarea optimă a resurselor, prin prioritizarea investițiilor și finanțarea multinațională a capacităților de interes comun, toate având ca obiectiv creșterea securității statelor membre.

Obiectivul general al managementului integrat al resurselor pentru apărare îl constituie optimizarea procesului de planificare, alocare și utilizare a resurselor destinate Ministerului Apărării Naționale.

Pentru implementarea acestui obiectiv, pe un orizont scurt și mediu de timp, sunt vizate următoarele aspecte:

- asigurarea unei proporții echilibrate între cheltuielile destinate asigurării de bunuri și servicii și personalului astfel încât să se asigure un echilibru corect, conform modelelor din spațiul NATO;
- continuarea dezvoltării capacităților în cadrul multinațional asigurat de NATO și UE prin utilizarea inițiativelor multinaționale în domeniul apărării („Framework Nation Concept”, „Smart Defence”, respectiv PESCO).

Managementul integrat al resurselor pentru apărare se realizează inclusiv prin menținerea unei legături active cu celelalte structuri din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională sau cu responsabilități/sarcini privind apărarea națională, atât pentru elaborarea/aplicarea planurilor operaționale și de întrebuițare a forțelor, cât și pentru constituirea capacităților nonmilitare și a capacităților de producție.

Planificarea apărării

Planificarea apărării, ca atribut și componentă esențială a politicii de apărare, este procesul care stă la baza transformării și modernizării în domeniul apărării și include totalitatea programelor, acțiunilor și măsurilor inițiate de România pentru identificarea, dezvoltarea și pregătirea capacităților militare și nonmilitare necesare executării misiunilor și implementării obiectivelor în domeniul apărării, pentru:

- îndeplinirea obligațiilor ce derivă din Constituția României și legislația în domeniu;

- îndeplinirea obligațiilor ce revin României pentru asigurarea securității și apărării colective în cadrul NATO;
- asigurarea participării României la Politica de securitate și apărare comună a Uniunii Europene;
- respectarea angajamentelor în contextul cooperării militare internaționale în domeniul apărării cu alte state și al îndeplinirii obligațiilor asumate prin participarea la activitatea altor organizații internaționale sau în alte situații reglementate de dreptul internațional, în condițiile legii.

Planificarea apărării și managementul resurselor pentru apărare în cadrul Ministerului Apărării Naționale se realizează într-o abordare modernă, integrată și multianuală. Esența acestui tip de management o reprezintă conceptul de planificare integrată a apărării, care desemnează coordonarea procesului de dezvoltare și menținere a capacităților militare în scopul îndeplinirii obiectivelor politicii de apărare și de alocare a resurselor financiare.

Pentru atingerea obiectivelor politicii de apărare, la nivelul Ministerului Apărării Naționale se stabilesc obiective specifice și priorități aferente domeniilor planificării apărării, care sunt armonizate în cadrul procesului de planificare integrată a apărării.

Planificarea apărării se realizează prin integrarea coerentă a obiectivelor și acțiunilor specifice următoarelor domenii: planificare forțe; planificare armamente; comandă, control, comunicații; logistică; urgențe civile; resurse; apărare aeriană; management al traficului aerian; informații pentru apărare; medical; cercetare-dezvoltare și inovare; standardizare și apărare cibernetică.

În cadrul acestui proces un rol important este deținut de Sistemul de planificare, programare, bugetare și evaluare (SPPBE), care reprezintă un instrument de management robust și eficient, în măsură să asigure atât elaborarea și implementarea politicii de apărare, cât și o auditare eficientă privind îndeplinirea obiectivelor acesteia, execuția programelor majore și utilizarea resurselor alocate Ministerului Apărării Naționale. Deciziile privind planificarea și alocarea resurselor pentru apărare, inclusiv Directiva de planificare a apărării, sunt aprobate în cadrul Consiliului de Planificare a Apărării din Ministerul Apărării Naționale.

Constituirea, dezvoltarea și menținerea capacităților se realizează de către directorii programelor majore, având în vedere cerințele și acțiunile specifice cuprinzând elemente de doctrină, organizare, pregătire, echipamente, comandă, personal, infrastructură și interoperabilitate, conform legii.

Implementarea structurii de forțe rezultată din Analiza strategică a apărării 2020 va permite trecerea la o planificare multianuală, prin care se va asigura dinamica de personal și înzestrare potrivit nevoilor actuale și de perspectivă ale Ministerului Apărării Naționale. Programul Armata României 2040 (Armata 2040) detaliază structura de forțe a Armatei României și, implicit, pachetul de capacități aferent acesteia, care să satisfacă optimul din punct de vedere al personalului, înzestrării, instruirii și sustenabilității financiare.

Managementul resurselor umane

Având în vedere importanța crucială a resursei umane, în cadrul organizației militare este necesară o abordare sistemică a tuturor activităților de planificare, recrutare, selecție, dezvoltare și gestiune a carierei personalului militar și civil, urmărindu-se îndeplinirea următoarelor obiective: planificarea resurselor umane în corelație cu obiectivele strategice ale apărării, asigurarea resursei umane de calitate, consolidarea statutului personalului militar, modernizarea sistemului educațional militar și creșterea calității vieții personalului.

a) Planificarea resurselor umane în corelație cu obiectivele strategice ale apărării

Adaptarea Armatei României la realitățile noului context al mediului de securitate necesită o abordare integrată și multianuală a managementului resurselor umane în cadrul procesului de planificare a apărării, care se realizează prin:

- planificarea evoluției în carieră în vederea atingerii obiectivelor organizaționale și a acumulării experienței de comandă/conducere, prin încadrarea funcțiilor situate la diferite niveluri ale ierarhiei militare;

- planificarea riguroasă a asigurării cu resurse umane, astfel încât să crească gradul de competiție și performanță profesională, să reproducă și să genereze valori militare.

b) Asigurarea resursei umane de calitate

Situația demografică și realitățile pieței muncii reprezintă o provocare în ceea ce privește recrutarea și selecția resursei umane de calitate, precum și educarea și instruirea acesteia în vederea îndeplinirii misiunilor și obiectivelor organizaționale.

Ca atare, promovarea profesiei militare, recrutarea și selecția candidaților apti pentru nevoile sistemului militar reprezintă un domeniu strategic, cu impact puternic asupra capacității de răspuns la noile provocări ale mediului de securitate.

Eforturile din acest domeniu se vor concentra pe următoarele direcții:

- planificarea multianuală riguroasă a asigurării cu resurse umane, pe baza prognozei necesarului de competențe profesionale pe termen scurt, mediu și lung, utilizând standardele asociate ocupațiilor militare;

- identificarea și implementarea măsurilor adecvate pentru creșterea atractivității profesiei militare și a competitivității instituției militare pe piața forței de muncă;

- promovarea intensivă a profesiei militare prin utilizarea spațiului virtual ca mediu predilect, în special pentru transmiterea mesajelor și comunicarea cu potențialii candidați;

- desfășurarea de campanii anuale integrate de promovare a profesiei militare, care vor îmbina contactarea directă a potențialilor candidați cu comunicarea la distanță și publicitatea;

- planificarea și realizarea recrutării și selecției în condiții de eficiență crescută și în acord cu necesitățile reale ale armatei pentru asigurarea îndeplinirii misiunilor;

- adoptarea de măsuri necesare creșterii gradului de retenție a personalului, concomitent cu stimularea performanței profesionale.

c) Consolidarea statutului cadrelor militare și militarilor profesioniști

Creșterea performanței organizaționale, derivată din cerința acțiunii prompte a forțelor armate la provocările mediului de securitate, determină configurarea managementului resurselor umane din care, ca o consecință logică, decurg politicile și strategiile educaționale, vectori definitorii ai dezvoltării competenței profesionale a personalului Armatei României.

Evoluția în cariera militară este indisolubil legată de cerințele și necesitățile structurilor armatei, de pregătirea, experiența și potențialul de dezvoltare profesională ale fiecărui militar.

În acest context, dinamica proceselor asociate managementului resurselor umane, ca management al performanței bazat pe competențe, impune focalizarea eforturilor pe următoarele direcții de acțiune:

- fundamentarea principalelor elemente de statut pe baza locului și rolului armatei în societate;

- configurarea structurii organizaționale în acord cu principiile eficienței muncii, care asigură un mediu profesional competitiv și performant;

- planificarea organizațională a carierei individuale, în vederea maximizării utilizării capitalului uman;

- controlul mobilității profesionale și creșterea gradului de retenție a personalului înalt calificat.

d) Modernizarea sistemului educațional militar

Managementul sistemului educațional militar va urmări schimbarea paradigmei de pregătire, prin direcționarea resurselor către formarea și dezvoltarea profesională a liderilor, luptătorilor și specialiștilor capabili să obțină succesul într-un mediu operațional aflat în continuă schimbare, având competențele profesionale necesare îndeplinirii misiunilor în prezent și în viitor.

Efortul major se va concentra pe următoarele direcții de acțiune:

- adoptarea tehnologiilor digitale pentru facilitarea învățării prin simularea condițiilor cât mai apropiate de cele în care viitorii militari vor acționa;

- maximizarea nivelului competențelor specifice, prin dezvoltarea programelor de studii care au ca finalitate obținerea unei calificări militare;

- structurarea conținuturilor educaționale pe arii de competențe, astfel încât să asigure, în mod progresiv și corelativ, cunoștințele, deprinderile și atitudinile fundamentale specifice liderului, luptătorului și specialistului;

- valorificarea lecțiilor învățate din misiuni internaționale (teatre de operații, funcții în structuri internaționale) și a cunoștințelor dobândite de cadrele militare care au parcurs programe de pregătire în străinătate;

- formarea abilității de învățare pe tot parcursul vieții și dezvoltarea profesională continuă a personalului militar;

- adoptarea strategiilor moderne de învățare și utilizarea metodelor și tehnologiilor didactice adecvate și în strânsă corelare cu transformările mediului operațional;

- încurajarea și recompensarea excelenței în învățare;

- planificarea și desfășurarea activității de cercetare științifică în acord cu nevoile de dezvoltare conceptuală și tehnologică ale structurilor Armatei României;

- modernizarea infrastructurii și dotarea instituțiilor de învățământ militar cu materiale didactice corespunzătoare noilor platforme și sisteme de armament și tehnică militară.

e) Creșterea calității vieții personalului

Eforturile din acest domeniu se vor concentra pe următoarele direcții:

- îmbunătățirea cadrului legal privind salarizarea personalului armatei, în cadrul sistemului unic de salarizare a personalului bugetar;

- crearea cadrului legal în vederea înlăturării inechităților (discrepanțelor majore) din sistemul pensiilor militare de stat, inclusiv pentru (prin) recalcularea și actualizarea acestora;

- menținerea și optimizarea sistemului pensiilor militare de stat în vederea stimulării stabilității în serviciu și a formării unei cariere în rândul cadrelor militare în activitate, a compensării parțiale a inconvenientelor ce rezultă din rigoarea statutului special căruia trebuie să i se supună militarii;

- modificarea și completarea cadrului legal și procedural care reglementează problematica veteranilor de război, veteranilor din teatrele de operații, răniților, invalizilor și urmașilor celor decedați în acțiuni militare;

- perfecționarea dialogului social, în scopul realizării unui mecanism de comunicare mai eficient cu personalul Ministerului Apărării Naționale;

- gestionarea și monitorizarea implementării problematicii de gen la nivelul Ministerului Apărării Naționale;

- realizarea și implementarea unui sistem integrat de management al problemelor sociale cu care se confruntă personalul Ministerului Apărării Naționale și familiile acestuia;

- dezvoltarea de parteneriate avantajoase cu entități guvernamentale și nonguvernamentale care pot contribui la realizarea unor proiecte sociale de interes pentru Ministerul Apărării Naționale;

- dezvoltarea mecanismelor de colaborare și conlucrare instituțională cu asociațiile și fundațiile care își desfășoară activitatea în sfera de responsabilitate a Ministerului Apărării Naționale.

Managementul achizițiilor pentru apărare

Managementul achizițiilor pentru apărare urmărește utilizarea eficientă a fondurilor publice alocate pentru achizițiile de produse, servicii și lucrări necesare armatei într-un cadru concurențial, pe baza criteriilor economice de atribuire a unui contract de achiziție publică și a principiilor prevăzute de legislația în vigoare.

Obiectivul general al managementului achizițiilor pentru apărare îl constituie achiziționarea, în corelare cu resursele pentru apărare alocate, a sistemelor de armamente și echipamentelor militare care înglobează tehnologii moderne adecvate, în scopul satisfacerii, în conformitate cu cerințele fiecărei etape, a nevoilor categoriilor de forțe ale armatei și asigurării interoperabilității cu forțele NATO și UE.

Realizarea acestui obiectiv presupune:

- perfecționarea Sistemului integrat de management al achizițiilor pentru apărare;
 - armonizarea permanentă a politicilor de achiziții pentru apărare prin programele anuale pentru achiziții publice cu planificarea apărării și cu resursele puse la dispoziție prin bugetele alocate;
 - menținerea unei proporții echilibrate între cheltuielile destinate înzestrării și cele destinate asigurării de bunuri și servicii și personalului, astfel încât să se atingă un echilibru corect, conform modelelor din spațiul NATO;
 - perfecționarea modului de aplicare a reglementărilor din domeniul achizițiilor pentru apărare;
 - intensificarea colaborării, implicării și stimulării operatorilor economici din industria de apărare în realizarea produselor de tehnică militară necesare înzestrării la nivelul cerințelor Armatei României și standardelor NATO și UE, precum și dezvoltarea capacității acestora de a realiza mentenanța tehnicii, instruirea personalului și formarea instructorilor;
 - planificarea investițiilor în domeniul înzestrării în conformitate cu misiunile Armatei României în cadrul NATO și UE și cu nevoile de securitate internă;
 - participarea la proiectele/programele NATO și UE pentru realizarea în comun de sisteme de arme și echipamente militare;
 - participarea la proiectele din cadrul inițiativelor Smart Defence la nivel NATO și Pooling and Sharing în cadrul EDA;
 - coordonarea investițiilor realizate prin efort propriu cu cele acordate de Guvernul SUA prin Programul Foreign Military Sales (FMS) și cu cele din cadrul Programului NATO de investiții în securitate (NSIP);
 - realizarea de achiziții prin agențiile NATO și UE specializate;
 - menținerea și dezvoltarea potențialului de cercetare, expertiză și consultanță tehnică și tehnologică în domeniul militar și dezvoltarea capacităților de testare și evaluare ale Ministerului Apărării Naționale;
 - realizarea controlului specific pentru importurile și exporturile de produse speciale;
 - standardizarea și optimizarea procesului de supraveghere a calității la furnizorii de echipamente și tehnică militară, precum și asigurarea compatibilității echipamentelor și armamentului din dotare cu cele din înzestrarea armatelor statelor membre NATO.
- Pentru îndeplinirea acestor obiective, în Ministerul Apărării Naționale s-a implementat Sistemul integrat de management al achizițiilor, un instrument de monitorizare a programelor de achiziții similar celor din țările membre NATO, cu ajutorul căruia se identifică și se stabilesc atât nevoile și cerințele de noi sisteme de arme, cât și prioritățile privind necesarul de resurse și se coordonează și controlează procesul de achiziții publice.

Managementul activității de cercetare-dezvoltare și inovare (CDI)

Fundamentul activității de cercetare-dezvoltare și inovare va fi reprezentat atât de asigurarea a minimum 2% din bugetul apărării pentru acest domeniu, cât și de alocarea a minimum 20% din bugetul apărării pentru înzestrare și modernizare.

Prin dezvoltarea și valorificarea potențialului științific și tehnologic național, cercetarea-dezvoltarea și inovarea în domeniul apărării asigură suportul științific și tehnologic necesar îndeplinirii misiunilor încredințate Armatei României, urmărind, totodată, gestionarea eficientă a resurselor alocate și atragerea de resurse din mediul civil, intern și internațional.

Obiectivele cercetării-dezvoltării și inovării în domeniul apărării urmăresc:

- a) creșterea performanței și a eficienței prin:
 - dezvoltarea capacităților operaționale pentru categoriile de forțe în concordanță cu planurile de înzestrare și sarcinile asumate la nivelul NATO și UE;
 - dezvoltarea competenței științifice și tehnologice naționale în domeniul apărării, extinderea domeniilor tehnologice abordate și creșterea nivelului de complexitate și noutate al tematicilor tratate;
 - consolidarea legăturilor între entitățile de cercetare-dezvoltare din MApN, industria de stat și cea privată, precum și a legăturilor cu institutele naționale de cercetare-dezvoltare;
 - crearea și dezvoltarea produselor și tehnologiilor, inclusiv a celor disruptive, în vederea îmbunătățirii efectelor în domeniul apărării;
 - abordarea unor activități care să conducă la creșterea interoperabilității și a rezilienței, inclusiv pentru produsele speciale și schimbul de date, în scopul gestionării tehnologiilor critice pentru apărare, întăririi securității aprovizionării și exploatarea eficiente a rezultatelor cercetării;
 - abordarea unor tematici care să conducă la creșterea eficienței produselor și tehnologiilor pentru apărare pe întreg ciclul de viață;
 - realizarea unui management al structurii de forțe care să permită îmbunătățirea relațiilor de comandă-control și a relațiilor de sprijin prin integrarea tehnologiilor emergente/disruptive;
- b) asigurarea resurselor proprii prin:
 - creșterea alocațiilor bugetare până la atingerea pragului de 2% din bugetul MApN;
 - dezvoltarea infrastructurii de CDI, inclusiv prin atragerea de fonduri structurale;
 - investiția în resursa umană implicată în activitatea de CDI și crearea unor mecanisme pentru atragerea și menținerea tinerilor specialiști, inclusiv prin asigurarea cadrului normativ specific;
- c) implicarea unităților de cercetare-dezvoltare din cadrul MApN și a operatorilor economici din industria de apărare în parteneriate de tip public-privat pe dimensiunea de CDI și crearea/amendarea cadrului legislativ care să faciliteze acest lucru;
- d) implicarea unităților de cercetare-dezvoltare din cadrul MApN în proiecte multinaționale de CDI prin participarea în consorții pentru atragerea de fonduri pe baza contractelor atribuite în regim competițional de Comisia Europeană în domeniul apărării;
- e) creșterea participării specialiștilor din unitățile de cercetare-dezvoltare ale MApN la proiecte/activități derulate sub patronajul Organizației pentru Știință și Tehnologie (STO) din cadrul NATO, precum și al Agenției Europene de Apărare (EDA).

Tendențele privind evoluția tehnologică la nivel global impun identificarea capacităților de CDI în măsură să asigure o reziliență cât mai mare a Armatei României, având în vedere importanța componentei tehnologice în războiul modern. Din acest punct de vedere, devin de importanță strategică:

- realizarea unui sistem de informare periodică a factorilor de decizie referitor la tehnologiile emergente și disruptive care ar putea oferi o schimbare radicală a capacităților viitoare: inteligență artificială, tehnologii cuantice, megadate, arme cu energie directă, biologie sintetică, materiale avansate etc.;

- identificarea noilor tipuri de amenințări la adresa securității naționale, la nivelul Alianței sau la nivelul UE și materializarea acestora în documentele programatice privind dezvoltarea de tehnologii la nivelul MAPN și al industriei de apărare;

- elaborarea strategiei de utilizare a inteligenței artificiale în cadrul MAPN;

- identificarea și dezvoltarea de contramăsuri tehnologice aferente sistemelor de arme prezente și viitoare.

Managementul infrastructurii de apărare

a) Obiectivele principale privind infrastructura pentru apărare sunt:

- păstrarea integrității și dezvoltarea patrimoniului imobiliar al armatei, în măsură să asigure facilitățile necesare pentru îndeplinirea misiunilor specifice;

- optimizarea politicilor de dezvoltare a infrastructurii imobiliare în concordanță cu nevoile reale și prioritățile utilizatorilor;

- elaborarea documentului programatic ce vizează utilizarea și dezvoltarea facilităților de instruire;

- realizarea unui management înrunit al facilităților de instruire;

- îmbunătățirea capacității de anticipare a nevoilor de facilități de infrastructură printr-o mai bună colectare a informațiilor despre starea și nevoile de reabilitare a construcțiilor din cazărmiile ministerului;

- crearea cadrului metodologic, organizațional și informațional pentru participarea la apelurile de proiecte cu finanțare din fonduri europene nerambursabile;

- modernizarea/reconfigurarea infrastructurii militare (de instrucție și cartuire) în funcție de potențialele scenarii ale unei agresiuni militare convenționale, inclusiv cu luarea în considerare a operaționalizării structurilor aliate de comandă și control constituite pe teritoriul național, respectiv a necesităților legate de asigurarea HNS pentru eventuale forțe NATO dislocate în România, în situația unei agresiuni militare, precum și pentru prepoziționarea acestora;

- asigurarea condițiilor pentru sporirea prezenței aliate pe teritoriul României, în domeniile terestru, maritim și aerian, ca strategii de apărare și descurajare, prin investiții realizate prin intermediul Programului NATO de investiții în securitate (NSIP).

b) Direcțiile de acțiune, pe termen scurt și mediu, pentru îndeplinirea acestor obiective vizează:

- corelarea infrastructurii militare cu misiunile și structura de forțe revizuită, dezvoltarea capacităților militare, precum și cu cerințele privind poziționarea/dispunerea echilibrată a forțelor pe teritoriul național;

- crearea unui volum de infrastructură optim, prin reducerea numărului de imobile în folosință prin optimizarea, acolo unde este posibil, a dispunerii forțelor, în aceleași locații, pentru utilizarea în comun a acelorași facilități și crearea premiselor pentru realizarea/dezvoltarea facilităților de tip bază militară;

- adaptarea cadrului legislativ național în domeniul realizării obiectivelor de investiții imobiliare ale Ministerului Apărării Naționale la prevederile cadrului administrativ și juridic al NATO, astfel încât derularea proiectelor din cadrul programului NSIP să fie executată cu celeritate;

- modernizarea infrastructurii de cartuire trupe, depozitare și facilități de instruire, prin proiecte de investiții imobiliare, să se efectueze în cazărmiile care sunt propozabile a fi transformate în baze militare;

- reducerea cheltuielilor de funcționare a cazărmiilor prin identificarea, testarea și aplicarea de soluții alternative;

- crearea cadrului legislativ necesar, astfel încât Ministerul Apărării Naționale să poată beneficia, prin programele operaționale regionale/sectoriale, de fonduri europene pentru reabilitarea unor imobile aflate în administrare;

- valorificarea elementelor de infrastructură excedentare, uzate fizic și moral.

c) Proiectele de infrastructură cele mai importante care vor fi realizate sunt:

- dezvoltarea facilităților aeroportuare ale bazelor aeriene de la Câmpia Turzii și Mihail Kogălniceanu;

- realizarea Poligonului de instruire pentru lupta urbană;

- modernizarea infrastructurii militare pe teritoriul național în cadrul Inițiativei pentru descurajare europeană și în cadrul Setului de activități europene;

- realizarea facilității pentru depozitarea stocurilor de medicamente și echipamente sanitare la Centrul farmaceutic zonal Sebeș, pus la dispoziția NATO;

- realizarea infrastructurii relaționate cu programele de achiziții majore (Sisteme de rachete sol-aer cu bătaie mare — HSAM, sistem lansator multiplu de rachete cu bătaie mare — MLRS), precum și a celei necesare funcționării pe teritoriul României a Comandamentului Corpului Multinațional de Sud-Est, Comandamentului Diviziei Multinaționale de Sud-Est, Comandamentului Brigăzii Multinaționale de Sud-Est și a Unității de Integrare a Forțelor NATO;

- implementarea proiectelor de infrastructură ce derivă din Parteneriatul strategic cu Statele Unite ale Americii, precum și a celor care asigură prepoziționarea echipamentelor militare ale aliaților pe teritoriul național.

CAPITOLUL 6

Resursele financiare

O politică de apărare pentru a fi coerentă și credibilă trebuie să fie acompaniată de resursele financiare necesare.

Bugetul pentru anul 2021 și estimările pentru 2022—2024 asigură un teren solid pentru accelerarea modernizării Armatei României.

Alocarea bugetară corespunde pe deplin cu decizia NATO privind resursele pentru apărare, adoptată în 2014 la Summitul din Țara Galilor — The Wales Summit Pledge on Defence Investment¹⁶, și dovedește că România implementează corespunzător această decizie. Bugetul apărării va fi actualizat anual având în vedere dinamica indicatorilor macroeconomici.

Totodată, alocarea bugetară prevăzută în Programul de guvernare concretizează realizarea practică a acordului politic național semnat la data de 13 ianuarie 2015 de către partidele parlamentare privind alocarea începând cu anul 2017 a unui prag minimal de 2% din produsul intern brut pentru bugetul apărării și menținerea acestui nivel pentru următorii 10 ani, potrivit angajamentelor asumate în cadrul NATO și UE.

¹⁶ Angajamentul statelor membre de a atinge obiectivul de 2% din produsul intern brut alocat cheltuielilor pentru apărare în decursul a 10 ani (până în 2024), cu diferențele specifice fiecărui grup de aliați (cei care au deja acest nivel de finanțare îl vor menține, iar ceilalți îl vor crește gradual, în funcție de creșterea economică națională). În plus, documentul prevede angajamentul de alocare a 20% din bugetul apărării pentru achiziția de echipamente majore și activități de cercetare-dezvoltare, precum și îmbunătățirea rezultatelor individuale privind nivelul de dislocabilitate și sustenabilitate a propriilor forțe.

Sistemul de prioritizare a investițiilor utilizat la nivelul ministerului este menit să asigure realizarea și dezvoltarea capacităților necesare Armatei României în vederea îndeplinirii misiunilor încredințate și angajamentelor asumate în context aliat.

Un accent deosebit este pus pe eficientizarea procesului de înzestrare a Armatei României, precum și pe creșterea gradului de implicare a industriei naționale de apărare în realizarea înzestrării.

Capabilitățile Armatei României se dezvoltă în următoarele domenii: comandă, control și comunicații, angajare, informații, proiecția forței, protecția forței, susținere și pregătirea forței.

Programele de investiții esențiale destinate să asigure interesele de securitate ale statului român sunt:

- transportor blindat pentru trupe;
- autoturisme de teren blindate și neblindate de tip ușor;
- sisteme C4I cu capacități de integrare ISTAR;
- avion multirol pentru forțele aeriene;
- vânător de mine;
- sisteme de rachete sol-aer cu bătaie mare – HSAM;
- corvetă multifuncțională;
- elicoptere;
- revitalizarea și modernizarea aeronavelor IAR-99 din dotarea MApN.

La acestea se adaugă și programele aprobate de CSAT prin Planul de înzestrare a Armatei României, precum și celelalte programe de investiții a căror valoare estimată depășește 100 de milioane de euro, pentru care Ministerul Apărării Naționale a obținut aprobarea prealabilă a Parlamentului pentru inițierea procedurii de atribuire¹⁷.

Fundamentarea procedurilor de achiziții de tehnică și echipamente militare pentru realizarea Planului de înzestrare a Armatei României va asigura interoperabilitatea și complementaritatea cu capacitățile specifice celorlalte state membre NATO, UE și ale celor cu care România are semnate parteneriate strategice.

De asemenea, se are în vedere reabilitarea infrastructurii spitalicești din rețeaua sanitară proprie, atât în scopul asigurării asistenței medicale a personalului armatei și a cadrelor militare în rezervă și în retragere, cât și pentru asigurarea capacităților medicale necesare în situații de criză și război.

În acest sens, în cursul anului 2020, a fost aprobată reorganizarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino” prin integrarea Centrului de Cercetări Științifice Medico-Militare și preluarea activității, patrimoniului și personalului acestuia.

Pentru a permite o gestionare mai eficientă a resurselor alocate domeniului sanitar, în anul 2020 a fost înființat programul major „Asistență medicală”, al cărui director de program este șeful Direcției medicale.

Cod indicator	Denumire indicator	2021	2022	2023	2024
1	Total MApN (mii lei), din care:	22.747,007	23.913.842	25.628.170	27.525.605
2	Achiziții echipamente majore (mii lei)	5.364.881	6.232.702	7.332.096	8.760.461

Pentru perioada 2021—2024 sunt incluse sursele de finanțare: „A — Buget de stat”, „D — Fonduri externe nerambursabile” și „E+F — Activități finanțate integral din venituri proprii”.

¹⁷ Infrastructura Bazei 57 Aeriene din Cazarma 888 Mihail Kogălniceanu.

CONSIDERAȚII FINALE

CA 21 materializează viziunea Guvernului privind asigurarea contribuției forțelor armate la îndeplinirea obiectivelor naționale prioritare pentru asigurarea securității României, definite prin Strategia națională de apărare a țării 2020—2024.

Obiectivele politicii de apărare au fost fundamentate pe acordul politic național privind alocarea de către Guvern a 2% din produsul intern brut pentru apărare, până în anul 2026, precum și pe cei trei piloni de securitate externă: apartenența la NATO, UE și parteneriatul strategic cu SUA.

Documentul pune accentul pe noile concepte care au apărut sau au cunoscut evoluții semnificative de la precedenta ediție, cum ar fi: apărare și descurajare, reziliență, cooperare interinstituțională, tehnologii emergente și disruptive, digitalizare etc.

Totodată, înglobează și lecțiile învățate din recenta pandemie de COVID-19, în special în domeniul contribuției forțelor armate la sprijinirea autorităților civile, precum și în gestionarea fenomenelor asociate, cum ar fi propaganda disruptivă sau știrile false.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 67**

din 28 ianuarie 2021

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 45 teza finală
din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor**

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 45 teza finală din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, excepție ridicată de Gabriel Mustăță în Dosarul nr. 2.931/1/2017/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 579D/2018.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 899D/2018, nr. 1.041D/2018, nr. 1.088D/2018 și nr. 1.121D/2018, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi de lege, ridicată de Ovidiu Giorgescu, Isabela-Alina Stănescu, Monica Popa și Irina Gabriela Popescu în dosarele nr. 16/1/2018/a1, nr. 2.934/1/2017/a1, nr. 17/1/2018/a1 și, respectiv, nr. 290/1/2018/a1 ale Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal.

4. La apelul nominal, se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 899D/2018, nr. 1.041D/2018, nr. 1.088D/2018 și nr. 1.121D/2018 la Dosarul nr. 579D/2018. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea dosarelor nr. 899D/2018, nr. 1.041D/2018, nr. 1.088D/2018 și nr. 1.121D/2018 la Dosarul nr. 579D/2018, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, arătând că instanța de contencios constituțional s-a mai pronunțat asupra prevederilor de lege criticate și a constatat concordanța acestora cu dispozițiile din Legea fundamentală invocate și în cauza de față. Apreciază că nu se impune schimbarea jurisprudenței existente în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

7. Prin încheierile din 19 martie 2018, 18 mai 2018, 24 mai 2018 și 17 mai 2018, pronunțate în dosarele nr. 2.931/1/2017/a1, nr. 16/1/2018/a1, nr. 2.934/1/2017/a1, nr. 17/1/2018/a1 și, respectiv, nr. 290/1/2018/a1, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 45 teza finală din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor**. Excepția a fost ridicată de Gabriel Mustăță, Ovidiu Giorgescu, Isabela-Alina Stănescu, Monica Popa și Irina Gabriela Popescu în cauze având ca obiect anularea parțială a unor hotărâri ale Plenului Consiliului Superior al Magistraturii prin care s-a prevăzut un număr limitat de locuri pentru promovarea pe loc a judecătorilor în grad de tribunal și prin care s-a refuzat recunoașterea gradului profesional de judecător de curte de apel, precum și obligarea Consiliului Superior al Magistraturii la emiterea unei hotărâri de validare a rezultatelor obținute la concursul de promovare a judecătorilor și procurorilor pe loc, organizat la data de 26 noiembrie 2017.

8. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține, în esență, că prin instituirea, pentru promovarea pe loc a magistraților, a unui concurs pe un număr limitat de locuri, se creează o discriminare negativă față de categoria personalului de specialitate juridică asimilat magistraților, care trebuie să îndeplinească doar anumite cerințe, mult mai favorabile. Se îngrădește în mod nejustificat și discriminatoriu dreptul judecătorilor și procurorilor la evoluție profesională, respectiv la obținerea unor grade de jurisdicție superioare în aceleași condiții cu personalul asimilat acestora. Se creează, așadar, o discriminare a judecătorilor și procurorilor în ceea ce privește promovarea pe loc în funcții de execuție, întrucât alocarea unor locuri limitate pentru promovarea pe loc impune acestora o restricție care nu este aplicabilă persoanelor angajate ca personal de specialitate juridică asimilat magistraților. Diferențierea instituită pentru personalul asimilat conduce la o inegalitate între persoane cu același statut profesional, contrar prevederilor art. 16 din Constituție. În acest sens, se arată că, potrivit art. 87 din Legea nr. 303/2004, pe durata îndeplinirii funcției, personalul de specialitate juridică din Ministerul Justiției, din Ministerul Public, din Consiliul Superior al Magistraturii, din Institutul Național de Criminologie și din Institutul Național al Magistraturii este asimilat judecătorilor și procurorilor în ceea ce privește drepturile și îndatoririle, inclusiv susținerea examenului de admitere, evaluarea activității profesionale, susținerea examenului de capacitate și de promovare, dispozițiile Legii nr. 303/2004 aplicându-se în mod corespunzător. Or, de vreme ce personalul de specialitate juridică încadrat la instituțiile mai sus menționate este asimilat magistraților, nu se poate presupune decât că toți aceștia nu pot să evolueze și să se perfecționeze decât în cadrul unor repere profesionale similare. Diferențierea nu se poate justifica pe considerente administrative, deoarece legea nu face nicio distincție în acest

sens, iar a se interpreta altfel ar conduce la concluzia că oricum acest personal nu poate fi asimilat magistraților, întrucât forma de organizare a acestora, existența raporturilor de muncă și activitățile efective desfășurate de aceștia nu au niciun fel de similitudine cu activitatea magistraților.

9. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal**, în dosarele nr. 579D/2018 și nr. 1.041D/2018, consideră că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, apreciind, în esență, că, prin modalitatea în care este reglementată organizarea promovării în grad superior de către magistrați și categoria profesională asimilată acestora, se instituie un privilegiu în favoarea celor care fac parte dintre cei asimilați magistraților, de vreme ce în cazul acestora nu există un număr limitat de locuri pentru promovare, spre deosebire de judecătorii și procurorii în funcție. O asemenea diferențiere de tratament juridic aplicată unor subiecte de drept aflate în situații anologice nu are o justificare legitimă, obiectivă și rezonabilă, neputând fi justificată de atribuțiile diferențiate ale celor două categorii.

10. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal**, în opinia exprimată cu privire la excepția de neconstituționalitate ce formează obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 899D/2018, nr. 1.088D/2018 și nr. 1.121D/2018, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât prevederile legale criticate nu încalcă dispozițiile constituționale invocate de autorii acesteia. Astfel, arată că nu se poate reține critica potrivit căreia sintagma „în limita numărului de locuri” ar încălca principiul egalității în drepturi a cetățenilor, numărul de posturi stabilite anual pentru promovarea pe loc în funcții de execuție fiind influențat de factori obiectivi și legitimi. Precizează că numărul de locuri stabilit pentru concursul de promovare pe loc depinde nu doar de finanțarea corespunzătoare, ci și de eventuala posibilitate a magistratului de a-și desfășura activitatea la instanța/parchetul corespunzător gradului profesional dobândit. În ceea ce privește însă personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, nu există posibilitatea promovării efective nici la instanțe sau parchete, întrucât aceștia dobândesc prin forma de promovare reglementată prin lege doar salarizarea corespunzătoare gradului profesional obținut prin examen, nu însuși gradul profesional respectiv.

11. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

12. **Avocatul Poporului** apreciază, în esență, că textul de lege criticat nu aduce atingere principiului egalității cetățenilor în fața legii, iar, în realitate, motivele de neconstituționalitate invocate au în vedere modul de interpretare și aplicare a normelor legale criticate. Or, o asemenea solicitare nu intră în competența de soluționare a Curții Constituționale.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție,

precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 45 teza finală din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2005. Ulterior sesizării Curții Constituționale, prevederile art. 45 din Legea nr. 303/2004 au fost modificate prin art. I pct. 59 din Legea nr. 242/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 868 din 15 octombrie 2018, fără a se schimba, în esență, soluția legislativă inițială, astfel că obiectul excepției de neconstituționalitate va consta în prevederile art. 45 teza finală în forma actuală a Legii nr. 303/2004. Conținutul normativ al acestora este următorul: „*Judecătorii și procurorii care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 44 pot participa la concurs, în vederea promovării pe loc, în limita numărului de locuri aprobat anual de secțiile corespunzătoare din Consiliul Superior al Magistraturii.*”

16. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, textul de lege criticat contravine dispozițiilor art. 16 din Constituție referitoare la egalitatea în drepturi.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că soluția legislativă consacrată de art. 45 din Legea nr. 303/2004 a mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare și prin raportare la aceleași norme constituționale, Curtea constatând, prin mai multe decizii, că aceste prevederi sunt constituționale în raport cu criticile formulate. În acest sens sunt Decizia nr. 494 din 25 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 974 din 22 octombrie 2020, Decizia nr. 352 din 22 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 662 din 30 iulie 2018, Decizia nr. 413 din 19 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 897 din 24 octombrie 2018, Decizia nr. 337 din 23 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 12 august 2019, precum și Decizia nr. 683 din 31 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 154 din 26 februarie 2020.

18. Astfel, Curtea a reținut, în esență, că promovarea în funcție a judecătorilor este strâns legată de nivelul instanței judecătorești la care aceștia funcționează, regula fiind aceea a promovării efective, în sensul că, pentru a funcționa la o instanță judecătorească imediat superioară în grad, un judecător care funcționează la judecătoria sau tribunal trebuie să candideze și să promoveze concursul pe post, iar ca urmare a obținerii postului, dobândește gradul profesional superior aferent tribunalului sau curții de apel, după caz, precum și rangul și celelalte drepturi aferente acestuia. Prin urmare, gradul profesional este un element component al funcției, și nu invers. Pentru asigurarea funcționalității și a bunei administrări a sistemului instanțelor judecătorești, legiuitorul a reglementat o excepție de la această regulă, și anume promovarea pe loc, văzută ca un mecanism care asigură, la nevoie, completarea funcțiilor rămase vacante la nivelul tribunalului sau al curții de apel. Acest mecanism presupune dobândirea gradului profesional superior aferent tribunalului sau curții de apel, fără a funcționa efectiv la instanța judecătorească corespunzătoare. Este o derogare de la situația premisă care leagă gradul profesional de funcția exercitată la o instanță judecătorească de un anumit nivel și permite obținerea gradului profesional distinct de funcția respectivă. Această excepție este justificată de menținerea funcționării instanțelor judecătorești de nivel superior în cazul vacantării unor funcții la nivelul acestora, răspunzând necesității ocupării posturilor rămase libere ca urmare a unor ieșiri individuale din sistemul instanțelor judecătorești. Se

constituie astfel un corp de rezervă care poate răspunde imediat, permanent și continuu necesităților și provocărilor determinate de fluctuațiile de personal din cadrul instanțelor judecătorești. Curtea a reținut că schema de personal a instanțelor judecătorești nu poate fi concepută fără acest corp de rezervă, ale cărui dimensiuni le stabilește Consiliul Superior al Magistraturii, în virtutea dispozițiilor art. 125 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora propunerile de numire, precum și promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor sunt de competența Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii sale organice.

19. Curtea a mai observat că legiuitorul a realizat o ficțiune juridică, în sensul că a reglementat posibilitatea judecătorului de la o instanță inferioară să promoveze în grad profesional, cu toate drepturile aferente, dar să exercite, în continuare, funcția de la instanța ierarhic inferioară; astfel, deși activitatea prestată (judecător la o instanță de rang inferior) nu corespunde cu gradul său profesional, judecătorul va avea rangul și va fi salarizat potrivit grilei de salarizare de la instanța ierarhic superioară, considerându-se că prestează aceeași muncă precum judecătorul de la o instanță de rang superior. Deși, ca expresie a egalității formale, este inechitabil ca la o muncă diferită, având în vedere nivelul instanței, doi judecători să fie retribuiți similar, legiuitorul a opus acestei inechități ideea de asigurare a bunei funcționări a justiției, aspect care justifică aplicarea egalității materiale în locul celei strict formale (a se vedea, cu privire la noțiunile de egalitate formală și materială, Decizia nr. 799 din 18 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 862 din 19 noiembrie 2015, paragraful 68). Așadar, promovarea pe loc nu echivalează cu o promovare propriu-zisă în funcție, ci reprezintă o modalitate de avansare în grad profesional pentru a răspunde nevoilor de personal ale sistemului de justiție, drept care ea este supusă unor necesare condiționări administrative. Aceasta este rațiunea pentru care un criteriu esențialmente administrativ prevalează față de vocația judecătorului de a promova pe loc, aceasta din urmă subsumându-se exigențelor care țin de gestionarea personalului din sistemul judecătoresc. Prin urmare, Curtea a reținut că, din aceste motive, legiuitorul a prevăzut competența Consiliului Superior al Magistraturii de a dimensiona în mod corespunzător numărul acestui corp de rezervă.

20. Cu privire la critica raportată la personalul de specialitate juridică asimilat magistraților, prevăzut la art. 87 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, prin Decizia nr. 413 din 19 iunie 2018, precizată, Curtea a constatat că, în comparația pe care o realizează cu personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, autorii excepției de neconstituționalitate nu pornesc de la situații de fapt/drept identice/analoge, întrucât promovarea acestora din urmă se realizează, prin examen, pe grade/gradatii aferente/în cadrul funcției pe care o ocupă, neexistând posibilitatea de a ocupa o altă funcție de execuție decât prin susținerea tot a unui concurs, nicidecum a unui examen. Principiul egalității în drepturi presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite; or, situațiile prezentate sunt diferite, astfel că nu se poate aplica același tratament juridic (cu privire la principiul egalității în drepturi, a se vedea Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, sau Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 9 februarie 2015).

21. Sub acest aspect, Curtea reține, totodată, că este justificată în mod obiectiv și rezonabil diferența de tratament juridic în ceea ce privește posibilitatea promovării în urma unui concurs organizat pe un număr limitat de locuri în cazul judecătorilor și procurorilor, față de personalul asimilat acestora,

în cazul căruia nu se aplică această exigență, ci doar condiția promovării unui examen, care nu presupune concurența pe un anumit număr de locuri. Astfel, diferența obiectivă provine din modul de organizare a sistemului judiciar, care este strict limitat la un număr finit de instanțe judecătorești și parchete corespunzătoare, stabilit în cele două anexe la Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 13 septembrie 2005. Ca atare, de vreme ce instanțele și parchetele sunt strict individualizate prin lege, implicit și numărul judecătorilor și al procurorilor care funcționează la acestea se va raporta inevitabil la acești parametri, fiind limitat și corelat în mod corespunzător. În schimb, prin natura sa, activitatea desfășurată de personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor în instituțiile nominalizate de art. 87 din Legea nr. 303/2004 (Ministerul Justiției, Ministerul Public, Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Național de Criminologie, Institutul Național de Expertize Criminalistice și Institutul Național al Magistraturii) nu implică astfel de constrângeri numerice, necesitățile de personal permițând o anumită flexibilitate sub aspectul numărului persoanelor care fac parte din această categorie, ce nu poate să caracterizeze și sistemul judiciar, organizat — astfel cum rezultă din art. 126 alin. (1) din Constituție și din Legea nr. 304/2004 — pe o structură fixă, riguros configurată.

22. De asemenea, în jurisprudența sa mai sus citată, Curtea a reținut că alte categorii profesionale nu pot fi comparate, prin prisma promovării pe loc, cu judecătorii, având în vedere atât diferența evidentă de regim constituțional între acestea (medici/profesori etc.), cât și caracterul atipic al instituției promovării pe loc, specifică sistemului judecătoresc. Cu privire la aceeași problemă, a modului de promovare aplicabil personalului de specialitate juridică asimilat magistraților, Curtea a reținut, prin Decizia nr. 352 din 22 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 662 din 30 iulie 2018, că magistrații și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor reprezintă categorii socio-profesionale distincte, ceea ce justifică stabilirea unor proceduri diferite de promovare în funcții de execuție. În acest sens, Curtea a observat că, deși personalul de specialitate juridică este asimilat magistraților în ceea ce privește drepturile și obligațiile acestora, există însă deosebiri esențiale între cele două categorii profesionale prin raportare la natura activității efectiv desfășurate.

23. Ca atare, asimilarea nu presupune stabilirea unor reguli identice pentru admitere, evaluare, respectiv promovare, date fiind atribuțiile distincte ale fiecărei categorii profesionale vizate în speță, precum și activitatea efectiv desfășurată de persoanele încadrate în fiecare dintre cele două profesii. Este, deci, evident că nu poate exista identitate de tratament juridic între cele două categorii de magistrați — judecătorii și procurorii, pe de o parte, și personalul de specialitate juridică asimilat magistraților, pe de altă parte. De altfel, este atributul exclusiv al legiuitorului să determine condițiile specifice de exercitare a profesiei de magistrat, inclusiv din perspectiva vechimii în funcția de judecător sau procuror, necesară pentru promovarea în funcții de execuție.

24. Curtea a reținut că dimensionarea activității de promovare pe loc, în funcție de numărul de locuri aprobat anual de către Consiliul Superior al Magistraturii, se realizează prin respectarea unor cerințe specifice în domeniu, iar acest acces nu exclude, ci, dimpotrivă, implică stabilirea unor limite de exercitare a dreptului legal reglementat, legiuitorul având libertatea să impună reguli de disciplină financiară. Or, stabilirea unui anumit număr de locuri alocate anual pentru promovarea pe loc nu reprezintă o limitare de natură să aducă atingere principiului egalității cetățenilor în fața legii, deoarece, potrivit

art. 125 alin. (2) din Constituție, promovarea judecătorilor este de competența Consiliului Superior al Magistraturii, „în condițiile legii”.

25. Așa fiind, prin jurisprudența menționată, Curtea a statuat că prevederile de lege criticate, care stabilesc că judecătorii și procurorii pot participa la concurs, în vederea promovării pe loc, în limita numărului de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii, nu aduc atingere principiului egalității cetățenilor

în fața legii, întrucât se aplică tuturor persoanelor aflate în situația reglementată de ipoteza normei juridice, fără a institui privilegii sau discriminări pe considerente arbitrare.

26. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Gabriel Mustăță, Ovidiu Giorgescu, Isabela-Alina Stănescu, Monica Popa și Irina Gabriela Popescu în dosarele nr. 2.931/1/2017/a1, nr. 16/1/2018/a1, nr. 2.934/1/2017/a1, nr. 17/1/2018/a1 și, respectiv, nr. 290/1/2018/a1 ale Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal, și constată că prevederile art. 45 teza finală din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 ianuarie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 76

din 9 februarie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații” din art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

Valer Dorneanu — președinte
Marian Enache — judecător
Daniel Marius Morar — judecător
Mona-Maria Pivniceru — judecător
Gheorghe Stan — judecător
Livia Doina Stanciu — judecător
Elena-Simina Tănăsescu — judecător
Varga Attila — judecător
Patricia Marilena Ionea — magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice. Excepția a fost ridicată de

Gheorghe Ianc în Dosarul nr. 3.608/97/2018 al Tribunalului Hunedoara — Secția I civilă și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 649D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele Curții Constituționale nr. 650D/2019, nr. 651D/2019, nr. 652D/2019, nr. 653D/2019, nr. 751D/2019, nr. 862D/2019, nr. 1.093D/2019, nr. 1.293D/2019, nr. 1.294D/2019, nr. 1.853D/2019, nr. 1.977D/2019, nr. 2.200D/2019 și nr. 2.201D/2019, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași dispoziții de lege, excepție ridicată de Ioan Dumitru, Virgil Adrian Popa, Emil Grecu, Ioan Marius Moldovan, Gheorghe Țuică, Neculai Ungurașu, Pântea Teodor Marcel, Ștefan Stelli, Gabriel Petru Tisu, Arcadie Iosif Siklodi, Dumitru Teclă, Viorel Matei și Viorel Cerb în

dosarele nr. 3.609/97/2018, nr. 3.610/97/2018, nr. 3.704/97/2018, nr. 3.705/97/2018, nr. 1.346/97/2018, nr. 3.081/97/2018, nr. 1.425/97/2018, nr. 1.625/97/2018, nr. 1.345/97/2018, nr. 2.557/97/2018, nr. 1.153/97/2018, nr. 3.643/97/2018 și nr. 1.300/97/2018 ale Tribunalului Hunedoara — Secția I civilă.

4. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 650D/2019, nr. 651D/2019, nr. 652D/2019, nr. 653D/2019, nr. 751D/2019, nr. 862D/2019, nr. 1.093D/2019, nr. 1.293D/2019, nr. 1.294D/2019, nr. 1.853D/2019, nr. 1.977D/2019, nr. 2.200D/2019 și nr. 2.201D/2019 la Dosarul nr. 649D/2019, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției ca neîntemeiată. În acest sens, invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin încheierile din 18 martie 2019, pronunțate în dosarele nr. 3.608/97/2018, nr. 3.609/97/2018, nr. 3.610/97/2018, nr. 3.704/97/2018 și nr. 3.705/97/2018, prin Încheierea din 25 martie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 1.346/97/2018, Încheierea din 5 martie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 3.081/97/2018, prin Încheierea din 15 aprilie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 1.425/97/2018, prin încheierile din 2 aprilie 2019, pronunțate în dosarele nr. 1.625/97/2018 și nr. 1.345/97/2018, prin Încheierea din 12 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 2.557/97/2018, prin Încheierea din 5 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 1.153/97/2018 și prin încheierile din 10 iulie 2019, pronunțate în dosarele nr. 3.643/97/2018 și nr. 1.300/97/2018, **Tribunalul Hunedoara — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.** Excepția a fost ridicată de Gheorghe Ianc, Ioan Dumitru, Virgil Adrian Popa, Emil Grecu, Ioan Marius Moldovan, Gheorghe Țuică, Neculai Ungurașu, Pântea Teodor Marcel, Ștefan Stelli, Gabriel Petru Tisu, Arcadie Iosif Siklodi, Dumitru Teclă, Viorel Matei și Viorel Cerb.

8. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia susțin, în esență, că interpretarea pe care Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a dat-o dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, în sensul că „*stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații*» se referă la legea în vigoare la data recalculării pensiei prin acordarea majorării de punctaj, respectiv la Legea nr. 263/2010” realizează o discriminare, contrară art. 16 din Constituție, între persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010 și persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis sub imperiul Legii nr. 263/2010. Astfel, persoanele pensionate după 1 ianuarie 2011 care au lucrat în condiții speciale beneficiază atât de un stagiul de cotizare de 20 de ani, cât și de un punctaj mediu anual mai mare cu 50% decât persoanele care s-au pensionat înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010, astfel că au pensii mai mari.

9. De asemenea, autorii excepției susțin că este încălcat art. 47 alin. (2) din Constituție. În susținerea acestei critici, invocă cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia

nr. 874 din 25 iunie 2010, în sensul că dreptul la pensie este un drept preconstituit încă din perioada activă a vieții individului, acesta fiind obligat prin lege să contribuie la bugetul asigurărilor sociale de stat procentual, raportat la nivelul venitului realizat. Corelativ, se naște obligația statului ca în perioada pasivă a vieții individului să îi plătească o pensie al cărei quantum să fie guvernat de principiul contributivității, cele două obligații fiind intrinsec și indisolubil legate. Scopul pensiei este acela de a compensa în perioada pasivă a vieții persoanei asigurate contribuțiile plătite de către aceasta la bugetul asigurărilor sociale de stat în temeiul principiului contributivității și de a asigura mijloacele de subsistență celor care au dobândit acest drept în condițiile legii (perioadă contributivă, vârstă de pensionare etc.). Astfel, statul are obligația pozitivă de a lua toate măsurile necesare realizării acestei finalități și de a se abține de la orice comportament de natură a limita dreptul la asigurări sociale. Deși sumele plătite cu titlu de contribuție la asigurările sociale nu reprezintă un depozit la termen și, prin urmare, nu pot da naștere vreunui drept de creanță asupra statului sau asupra fondurilor de asigurări sociale, ele îndreptătesc persoana care a realizat venituri și care a plătit contribuția sa la bugetul asigurărilor sociale de stat să beneficieze de o pensie care să reflecte nivelul veniturilor realizate în perioada activă a vieții.

10. Totodată, autorii excepției arată că este încălcat art. 108 alin. (2) din Constituție, deoarece conținutul art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 a fost modificat contrar normelor de tehnică legislativă printr-un act juridic inferior — respectiv prin Hotărârea Guvernului nr. 291/2017 pentru completarea art. 134 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011.

11. **Tribunalul Hunedoara — Secția I civilă**, în dosarele nr. 3.608/97/2018, nr. 3.609/97/2018, nr. 3.610/97/2018, nr. 3.704/97/2018, nr. 3.705/97/2018, nr. 1.346/97/2018 și nr. 1.425/97/2018, apreciază că dispozițiile tezei finale a art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 sunt neconstituționale în măsura în care stagiile complete de cotizare prevăzute de Legea nr. 263/2010 se aplică pensionarilor ale căror drepturi de pensie s-au deschis anterior intrării în vigoare a Legii nr. 192/2015, respectiv sub imperiul Legii nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistența socială și al Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, acte normative care au prevăzut alte stagii complete de cotizare pentru stabilirea drepturilor de pensionare unor categorii de pensionari aflați în situații speciale. În acest sens, arată că pentru persoanele care au obținut dreptul la pensie potrivit legislației anterioare Legii nr. 263/2010, această din urmă lege nu se poate aplica efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia decât în cazurile expres prevăzute de art. 6 alin. (6) din Codul civil din 2009, respectiv în situațiile derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor și din raporturile de vecinătate, ceea ce nu este cazul în speță. Prin urmare, dacă la recalcularea drepturilor de pensie ale beneficiarilor art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 s-ar utiliza un alt stagiul de cotizare decât cel avut în vedere la stabilirea drepturilor de pensie ar însemna că Legea nr. 263/2010 ar retroactiva, ceea ce este interzis de art. 6 alin. (1) din Codul civil din 2009 și de art. 15 alin. (2) din Constituție. Totodată, dacă s-ar aplica un stagiul complet de cotizare mai mare decât cel pretins de autorii excepției, s-ar ajunge la situația absurdă în care, în urma majorării cu 50% a punctajelor anuale realizate în perioadele prevăzute de art. 169¹, quantumul pensiei de care beneficiază pensionarii să se reducă/să rămână la același nivel, ceea ce ar încălca

principiul „*actus interpretandus est potius ut valeatquam ut pereat*”. Or, instanța apreciază că trebuie să se aibă în vedere scopul pentru care a fost adoptată Legea nr. 192/2015, respectiv majorarea drepturilor de pensie și nu reducerea sau menținerea drepturilor de pensie, respectiv aplicarea legii și nu neaplicarea ei. De asemenea, dacă s-ar raționa în sens contrar și s-ar aplica un stagiul de cotizare mai mare, beneficiarii ar fi dezavantajați, întrucât suma punctajelor anuale realizate de aceștia în perioada de cotizare s-ar împărți la un numitor comun mai mare, în condițiile în care diferența dintre această vechime și cea efectiv realizată în grupele superioare de muncă nu constituie perioadă contributivă. Instanța de judecată precizează și că în favoarea menținerii în beneficiul pensionarilor a unui stagiul de cotizare de 20/25 de ani este și teoria drepturilor câștigate, precum și principiul *tempus regit actum*. În sprijinul celor arătate, invocă deciziile Curții Constituționale nr. 437 din 29 octombrie 2013 și nr. 57 din 26 ianuarie 2006, precum și Decizia nr. 11 din 25 mai 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii.

12. **Tribunalul Hunedoara – Secția I civilă**, în dosarele nr. 3.081/97/2018, nr. 1.625/97/2018, nr. 1.345/97/2018, nr. 2.557/97/2018, nr. 1.153/97/2018, nr. 3.643/97/2018 și nr. 1.300/97/2018, apreciază că dispozițiile de lege criticate nu contravin prevederilor constituționale invocate de autorii excepției.

13. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

14. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale. În acest sens, arată că principiul neretroactivității legii civile are o valoare absolută, în sensul că legiuitorul nu poate institui nicio derogare, și semnifică faptul că legea civilă se aplică tuturor situațiilor juridice născute după intrarea ei în vigoare, iar nu situațiilor juridice trecute. Acesta este principalul motiv pentru care prevederile Legii nr. 192/2015 nu se aplică situațiilor consumate, iar potrivit principiului aplicării imediate a legii noi, de la data intrării în vigoare acesteia, ea se aplică tuturor actelor, faptelor și situațiilor juridice viitoare, actelor, faptelor și situațiilor juridice în curs de constituire, modificare sau stingere începând cu această dată, precum și efectelor viitoare ale unor situații juridice anterior născute, dar neconsumate la data intrării în vigoare a legii noi, potrivit principiului *tempus regit actum*. Arată că situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări. În sfârșit, precizează că, în conformitate cu prevederile art. 47 alin. (2) din Constituție, legiuitorul are dreptul de a stabili categoriile de pensionari, precum și dispozițiile legale aplicabile fiecărei categorii în parte, în funcție de situația juridică în care se află.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit încheierilor de sesizare, dispozițiile art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, așa cum a fost completată prin articolul unic din Legea nr. 192/2015 pentru completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 8 iulie 2015. Dispozițiile de lege criticate au următorul conținut: „*În cazul persoanelor prevăzute la alin. (2), la numărul total de puncte realizate de acestea până la data prezentei recalculări se adaugă numărul de puncte corespunzător majorării rezultate în urma aplicării prevederilor alin. (1), la determinarea punctajului mediu anual utilizându-se stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații.*”

18. Din analiza motivării excepției rezultă însă că aceasta vizează, în realitate, doar sintagma „*stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații*” din art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010. Mai mult decât atât, autorii critică interpretarea dată acestei sintagme de către Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.037 din 6 decembrie 2018. Potrivit soluției Înaltei Curți de Casație și Justiție, sintagma „*stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații*” se referă la legea în vigoare la data recalculării pensiei prin acordarea majorării de punctaj, respectiv la Legea nr. 263/2010.

19. Ca atare, Curtea se va pronunța asupra constituționalității sintagmei „*stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații*” din art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010, în interpretarea dată acesteia de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018.

20. Autorii excepției susțin că dispozițiile de lege criticate sunt contrare următoarelor prevederi din Constituție: art. 16 referitor la egalitatea în drepturi a cetățenilor, art. 47 alin. (2) care consacră dreptul la pensie și art. 108 alin. (2) referitor la actele Guvernului.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că un prim aspect invocat de autorii acesteia în critica pe care o formulează vizează pretinsa discriminare a persoanelor pensionate anterior datei intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010 în raport cu cele pensionate după această dată. Prin urmare, Curtea observă că sunt criticate ca fiind discriminatorii tratamentele juridice diferite aplicabile unor persoane pensionate sub imperiul unor acte normative distincte. Or, așa cum s-a statuat în jurisprudența Curții Constituționale, situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări. Astfel, data pensionării, anterioară sau ulterioară intrării în vigoare a noii reglementări în materie, generează situații juridice diferite, care impun și justifică un tratament juridic diferențiat (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 861 din 28 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 45 din 22 ianuarie 2007).

22. Având în vedere cele mai sus reținute, Curtea apreciază că sunt neîntemeiate criticile de neconstituționalitate raportate la prevederile art. 16 din Constituție.

23. Un alt aspect de neconstituționalitate invocat de autorii excepției se referă la încălcarea prevederilor art. 47 din Constituție, care consacră dreptul la pensie. Curtea constată că argumentele formulate de autorii excepției se referă, în realitate, la modificarea prin dispoziția de lege criticată a unui element avut în vedere la stabilirea inițială a dreptului la pensie, și anume

a stagiului de cotizare. Or, față de această critică, reține că, în vederea creării unui cadru legislativ cât mai coerent și unitar, în scop reparatoriu ori pentru a înlătura unele diferențe majore de tratament între persoanele pensionate sub imperiul unor acte normative diferite, potrivit principiului *tempus regit actum*, legiuitorul poate prevedea prin actele normative în vigoare proceduri de recorelare sau recalculare a pensiilor stabilite în temeiul legislației anterioare, cu utilizarea elementelor de calcul al pensiei prevăzute de legislația în vigoare la momentul efectuării acestor proceduri. Instituirea acestor proceduri intră în competența exclusivă a legiuitorului, care, potrivit art. 47 alin. (2) din Constituție, se bucură de atribuția de a stabili condițiile și criteriile de acordare a acestor drepturi, inclusiv modalitățile de calcul al cuantumului lor (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 736 din 24 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 4 ianuarie 2007).

24. Cu toate acestea, același text constituțional garantează cuantumul pensiei stabilit potrivit principiului contributivității. În acest sens, Curtea, în jurisprudența sa, a statuat că „dreptul la pensie este un drept preconstituit încă din perioada activă a vieții individului, acesta fiind obligat prin lege să contribuie la bugetul asigurărilor sociale de stat procentual, raportat la nivelul venitului realizat. Corelativ, se naște obligația statului ca în perioada pasivă a vieții individului să îi plătească o pensie al cărei cuantum să fie guvernat de principiul contributivității, cele două obligații fiind intrinsec și indisolubil legate. Scopul pensiei este acela de a compensa în perioada pasivă a vieții persoanei asigurate contribuțiile vărsate de către aceasta la bugetul asigurărilor sociale de stat în temeiul principiului contributivității și de a asigura mijloacele de subzistență a celor care au dobândit acest drept în condițiile legii (perioadă contributivă, vârstă de pensionare etc.) Astfel, statul are obligația pozitivă de a lua toate măsurile necesare realizării acestei finalități și de a se abține de la orice comportament de natură a limita dreptul la asigurări sociale.[...] Cuantumul pensiei, stabilit potrivit principiului contributivității, se constituie într-un drept câștigat, astfel încât diminuarea acestuia nu poate fi acceptată nici măcar

cu caracter temporar. Prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana în cauză, practic, și-a câștigat dreptul de a primi o pensie în cuantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității; astfel, contributivitatea, ca principiu, este de esența dreptului la pensie, iar derogările, chiar și temporare, referitoare la obligația statului de a plăti cuantumul pensiei rezultat în urma aplicării acestui principiu afectează substanța dreptului la pensie” (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 874 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010).

25. Or, Curtea constată că, potrivit dispozițiilor art. 169¹ alin. (4) din Legea nr. 263/2010, „*în situația în care, în urma aplicării prevederilor alin. (1)–(3), rezultă un punctaj mediu anual mai mic, se menține punctajul mediu anual și cuantumul aferent aflat în plată sau convenit la data recalculării*”. Prin urmare, constată că legea prevede garanții exprese pentru păstrarea cuantumului pensiei, astfel că nu se poate aprecia că schimbarea elementelor în funcție de care aceasta a fost calculată afectează dreptul la pensie, așa cum a fost stabilit anterior.

26. În sfârșit, cât privește critica de neconstituționalitate potrivit căreia dispozițiile art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 contravin prevederilor art. 108 alin. (2) din Constituție, întrucât conținutul acestor dispoziții de lege a fost modificat printr-un act juridic inferior, respectiv prin Hotărârea Guvernului nr. 291/2017, Curtea, în jurisprudența sa, a reținut că „verificarea eventualității ca o hotărâre a Guvernului să modifice legea în executarea căreia a fost emisă depășește competențele Curții Constituționale. În orice caz, în paragraful 69 al Deciziei nr. 69 din 15 octombrie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 sunt în deplină consonanță cu actul normativ în executarea căruia au fost edictate, explicitând dispoziția din lege” (a se vedea Decizia nr. 463 din 11 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 911 din 12 noiembrie 2019, paragraful 64).

27. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Gheorghe Ianc, Ioan Dumitru, Virgil Adrian Popa, Emil Grecu, Ioan Marius Moldovan, Gheorghe Țuică, Neculai Ungurașu, Pântea Teodor Marcel, Ștefan Stelli, Gabriel Petru Tisu, Arcadie Iosif Siklodi, Dumitru Teclă, Viorel Matei și Viorel Cerb în dosarele nr. 3.608/97/2018, nr. 3.609/97/2018, nr. 3.610/97/2018, nr. 3.704/97/2018, nr. 3.705/97/2018, nr. 1.346/97/2018, nr. 3.081/97/2018, nr. 1.425/97/2018, nr. 1.625/97/2018, nr. 1.345/97/2018, nr. 2.557/97/2018, nr. 1.153/97/2018, nr. 3.643/97/2018 și nr. 1.300/97/2018 ale Tribunalului Hunedoara — Secția I civilă și constată că sintagma „*stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații*” din art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, este constituțională în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Hunedoara — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 9 februarie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 79

din 16 februarie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 283 alin. (4) lit. m)
din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana-Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Dana-Cristina Bunea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Nicoleta Magdalena Bostan în Dosarul nr. 36.332/3/2017 al Tribunalului București — Secția I penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 29D/2018.

2. La apelul nominal lipsește autoarea excepției, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Astfel, arată că dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală sunt clare și previzibile, întrucât legea prevede condițiile în care se constată abaterea judiciară. Împrejurarea că dosarul poate fi repartizat succesiv mai multor polițiști ține de modul de instrumentare a cauzei și de aplicarea legii, ceea ce excedează obiectului unei excepții de neconstituționalitate. De asemenea, consideră nefondată susținerea că se creează un tratament diferențiat referitor la sancțiunile aplicabile organului de cercetare penală și cele aplicabile procurorului, ținând cont de regimul juridic diferit stabilit de legiuitor cu privire la abaterea săvârșită — abatere judiciară în privința organului de cercetare penală și, respectiv, abatere disciplinară în privința procurorului, care are efecte mult mai grave.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 19 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 36.332/3/2017, **Tribunalul București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată de Nicoleta Magdalena Bostan cu ocazia soluționării cererii de anulare a unei amenzi judiciare aplicate în temeiul dispozițiilor art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarea acesteia susține, în esență, că dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală încalcă principiul legalității și egalitatea cetățenilor în fața legii, fără privilegii și fără discriminări. În acest sens, arată că textul de lege criticat aduce atingere principiului egalității în drepturi, întrucât creează un tratament diferențiat pentru cazuri egale, fără o motivare obiectivă și rezonabilă, existând, totodată, o disproporție între scopul urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite. Astfel, pornind de la rațiunea pentru care legiuitorul a prevăzut în Codul de procedură penală aplicarea de amenzi judiciare — care nu poate fi decât aceea de a face ca desfășurarea unui proces penal să nu fie obstrucționată prin abateri de natură a îngreuna finalizarea unei cercetări penale în condiții optime —, susține că lucrătorul de poliție judiciară (organul de cercetare penală) este sancționat dacă săvârșește o asemenea abatere (în speță, neîndeplinirea în mod nejustificat a dispozițiilor scrise ale procurorului, în termenul stabilit de acesta), însă procurorul, care, la rândul său, este susceptibil să comită abateri de natură a afecta finalizarea urmăririi penale în condiții optime (de exemplu, prin lăsarea în nelucrare a dosarului o perioadă mare de timp sau prin efectuarea de cercetări incomplete care duc la soluții infirmate și la reluarea urmăririi penale), nu este supus sancțiunii amenzii judiciare, ci este cercetat disciplinar, fiind pasibil de o sancțiune disciplinară. Astfel, se ajunge la situația în care, pentru abateri similare — cel puțin sub aspectul consecințelor — în cadrul unui proces penal, sancțiunile aplicabile sunt diferite. Consideră că, „prin sancționarea directă și efectivă de către procurorul de caz, nu se oferă organului de cercetare penală o protecție împotriva arbitrarului și nici măcar posibilitatea unei argumentări complete”. De asemenea, susține că dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală nu întrunesc cerințele de claritate, previzibilitate și accesibilitate cu privire la calitatea legii. Arată că ordonanțele de stabilire a sarcinilor într-un dosar penal nu indică în mod nominal lucrătorul de poliție judiciară, ci sunt emise în abstract, adresându-se doar „organului de cercetare penală”. Astfel, în multe situații, până la expirarea termenului stabilit de procuror, un dosar se află în lucru, în mod succesiv, la mai mulți lucrători de poliție judiciară, prin repartizarea făcută de conducerea organului de cercetare penală, fără ca procurorul să cunoască nominal polițiștii respectivi. Abia când se hotărăște să aplice amenda, procurorul solicită informații conducerii organului de cercetare penală cu privire la identitatea polițistului care are în lucru dosarul. În practică s-a constatat că procurorul aplică amenda judiciară polițistului care avea în lucru dosarul la momentul când s-a împlinit termenul stabilit pentru îndeplinirea sarcinilor. Pe de altă parte, faptul că în ordonanță nu se indică nominal polițistul desemnat să îndeplinească sarcinile stabilite face ca polițiștii cărora li se repartizează dosarul de către șefii ierarhici să nu conștientizeze pe deplin responsabilitatea personală.

6. **Tribunalul București — Secția I penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală este neîntemeiată. Consideră că textul de lege criticat este clar și previzibil, în sensul că neîndeplinirea în mod nejustificat și în termenul stabilit de procuror a oricărei dispoziții date de acesta poate fi legal sancționată, fiind imposibilă detalierea în cuprinsul normei a fiecărei situații concrete care poate apărea în practică. Textul precizează clar și fără ambiguitate că în ipoteza dată poate fi sancționat organul de cercetare penală, și anume lucrătorul de poliție căruia i s-a repartizat dosarul, neputând fi primită critica potrivit căreia nu este indicat nominal lucrătorul de poliție judiciară. Apreciază că dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală nu discriminează nicio persoană, fiind aplicabile numai în condițiile expres specificate în cuprinsul lor. Împrejurarea că pot apărea în practică diverse situații în care procurorul sancționează conform textului de lege criticat nu face ca acesta să fie neconstituțional, cu atât mai mult cu cât organul de cercetare penală sancționat are posibilitatea legală de a contesta amenda judiciară. De aceea, apreciază că dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală sunt enunțate cu suficientă precizie și nu lasă loc echivocului, așa încât orice destinatar al textului de lege criticat poate să prevadă consecințele unui act al său determinat.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală sunt constituționale. Arată, în acest sens, că textul de lege criticat nu încalcă prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât se aplică tuturor persoanelor aflate în situația reglementată de ipoteza normei juridice, fără a institui privilegii sau discriminări pe considerente arbitrare. În acest sens, invocă jurisprudența Curții Constituționale, care a reținut că la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, iar violarea principiului egalității și nediscriminării ar putea exista atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă (Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994 și Decizia nr. 40 din 11 aprilie 1996). În plus, așa cum a statuat Curtea în jurisprudența sa, prevederile art. 16 din Constituție vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor. În felul acesta se justifică nu numai admisibilitatea unui regim juridic diferit față de anumite categorii de persoane, ci și necesitatea lui (Decizia nr. 653 din 5 octombrie 2006).

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, concluziile procurorului,

dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins: „(4) *Următoarele abateri săvârșite în cursul procesului penal se sancționează cu amendă judiciară de la 500 lei la 5.000 lei: [...] m) neîndeplinirea în mod nejustificat de către organul de cercetare penală a dispozițiilor scrise ale procurorului, în termenul stabilit de acesta;*”.

12. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autoarea excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității și ale art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea cetățenilor în fața legii, fără privilegii și fără discriminări.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că abaterea judiciară este fapta persoanei care, fiind obligată printr-o dispoziție a legii de procedură penală sau a unei legi speciale să îndeplinească o anumită activitate procesuală ori să se abțină de la îndeplinirea unei activități contrare acesteia, cu știință, nu a îndeplinit-o sau a îndeplinit-o fără respectarea condițiilor prevăzute de lege. Existența unei dispoziții din legea de procedură penală care prevede o obligație pentru cei care participă la activitatea procesuală penală constituie o cerință prealabilă în conținutul abaterilor judiciare. Astfel, dispozițiile art. 283 din Codul de procedură penală prevăd structura de bază a conținutului abaterilor judiciare, conținut care se completează cu alte norme procesuale. Prevederile art. 283 din Codul de procedură penală au, așadar, caracter de norme în alb, care se întregesc prin intermediul altor norme procedurale.

14. Curtea reține că abaterile judiciare în materie penală sunt reglementate în mod exhaustiv de dispozițiile art. 283 din Codul de procedură penală, care stabilesc toate situațiile ce pot da naștere unei abateri judiciare. Ele pot fi săvârșite în cursul oricăreia dintre etapele procesuale corespunzătoare exercitării funcțiilor procesuale, cu excepția celor care se pot săvârși numai în cursul urmăririi penale sau numai în cursul judecării, astfel cum decurge din textul art. 283 din Codul de procedură penală.

15. Potrivit dispozițiilor art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală, constituie abatere săvârșită în cursul urmăririi penale neîndeplinirea în mod nejustificat de către organul de cercetare penală a dispozițiilor scrise ale procurorului, în termenul stabilit de acesta. În temeiul prevederilor art. 303 alin. (1) și alin. (2) teza întâi din Codul de procedură penală, procurorul poate să dispună cu privire la efectuarea oricărui act de urmărire penală de organele de cercetare penală ale poliției judiciare sau de organele de cercetare penală speciale, după caz, dispozițiile date de procuror în legătură cu efectuarea actelor de cercetare penală fiind obligatorii și prioritare pentru organul de cercetare, precum și pentru alte organe ce au atribuții prevăzute de lege în constatarea infracțiunilor. De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 300 alin. (4) din Codul de procedură penală, procurorul poate să ceară spre verificare orice dosar de la organul de cercetare penală, care este obligat să îl trimită de îndată, cu toate actele, materialele și datele privitoare la fapta care formează obiectul cercetării. Astfel, neîndeplinirea nejustificată a oricăreia dintre dispozițiile date de procuror în scris și cu stabilirea unui termen de executare, circumscrise atribuțiilor prevăzute de textele mai sus menționate, poate

atrage aplicarea amenzii judiciare de către procuror. Forma scrisă a dispozițiilor date este impusă de necesitatea stabilirii certe a faptului că acestea au fost date, iar organul de cercetare penală a luat cunoștință de ele.

16. Curtea nu poate reține critica autoarei excepției de neconstituționalitate, potrivit căreia dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală încalcă principiul egalității cetățenilor în fața legii, fără privilegiu și fără discriminări, pe motiv că ar crea un tratament diferențiat pentru cazuri egale, întrucât organul de cercetare penală care nu îndeplinește în mod nejustificat dispozițiile scrise ale procurorului, în termenul stabilit de acesta, este pasibil de amendă judiciară, în timp ce procurorul care comite abateri de natură a afecta finalizarea urmăririi penale în condiții optime nu este supus sancțiunii amenzii judiciare, ci este cercetat disciplinar.

17. Sub aspectul asigurării egalității în drepturi, Curtea a statuat, în jurisprudența sa, că principiul consacrat de prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. El nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, și Decizia nr. 89 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 27 martie 2003). Totodată, Curtea a constatat că prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor (Decizia nr. 53 din 19 februarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 3 aprilie 2002, Decizia nr. 1.615 din 20 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 8 februarie 2012, Decizia nr. 323 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 467 din 29 iunie 2015, paragraful 19, Decizia nr. 540 din 12 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 841 din 24 octombrie 2016, paragraful 21, Decizia nr. 2 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 5 mai 2017, paragraful 23, Decizia nr. 18 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 312 din 2 mai 2017, paragraful 23, și Decizia nr. 651 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1000 din 18 decembrie 2017, paragraful 28).

18. Făcând referire la jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (hotărârile din 23 iulie 1968, 13 iunie 1979, 28 noiembrie 1984, 28 mai 1985, 16 septembrie 1996, 18 februarie 1999 și, respectiv, 6 iulie 2004, pronunțate în cauzele „Aspecte privind regimul lingvistic în școlile belgiene” împotriva Belgiei, paragraful 10, *Marckx împotriva Belgiei*, paragraful 33, *Rasmussen împotriva Danemarcei*, paragrafele 35, 38 și 40, *Abdulaziz, Cabales și Balkandali împotriva Regatului Unit*, paragraful 72, *Gaygusuz împotriva Austriei*, paragraful 42, *Larkos împotriva Ciprului*, paragraful 29, și, respectiv, *Bocancea și alții împotriva Moldovei*, paragraful 24), Curtea Constituțională a reținut în numeroase decizii că aplicarea unui tratament diferit

unor cazuri egale este discriminatorie atunci când nu este justificată în mod obiectiv și rezonabil, aceasta însemnând că nu urmărește un scop legitim sau nu păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit prin tratamentul inegal (Decizia nr. 270 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 420 din 12 iunie 2015, paragraful 25, Decizia nr. 368 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017, paragraful 25, Decizia nr. 573 din 20 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 959 din 13 noiembrie 2018, paragraful 30, și Decizia nr. 535 din 24 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1026 din 20 decembrie 2019, paragraful 25).

19. Astfel, Curtea constată că organul de cercetare penală care nu îndeplinește în mod nejustificat dispozițiile scrise ale procurorului, în termenul stabilit de acesta, nu se află într-o situație identică și nici măcar similară cu situația procurorului care comite abateri disciplinare și nu este supus sancțiunii amenzii judiciare, având în vedere rolul constituțional al Ministerului Public — consacrat de prevederile art. 131 din Constituție —, potrivit căruia procurorii, constituiți în parchete, conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, astfel că, în exercitarea atribuției de a conduce și supraveghea activitatea organelor de cercetare penală, procurorul veghează ca actele de urmărire penală să fie efectuate cu respectarea dispozițiilor legale, ia măsurile necesare sau dă dispoziții organelor de cercetare penală care iau aceste măsuri [art. 300 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală].

20. De asemenea, Curtea observă că dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală întrunesc cerințele de claritate, previzibilitate și accesibilitate cu privire la calitatea legii.

21. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, una dintre cerințele principiului respectării legilor, consacrat de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, se referă la calitatea actelor normative. În acest sens, Curtea a constatat că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se claritatea și previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate fi dificil să se redacteze legi de o precizie totală, iar o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care să nu afecteze însă previzibilitatea legii (Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2006, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012, Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013, Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 225, Decizia

nr. 23 din 20 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 31 martie 2016, paragraful 13, Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 14 martie 2016, paragraful 46, și Decizia nr. 802 din 6 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 218 din 20 martie 2019, paragraful 80).

22. În jurisprudența sa, Curtea a mai precizat că dispozițiile de lege criticate trebuie analizate în ansamblul normativ din care fac parte, pentru a decide asupra previzibilității acestora (Decizia nr. 92 din 3 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 318 din 11 mai 2015, paragraful 14, Decizia nr. 172 din 29 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 657 din 29 iulie 2018, paragraful 23, și Decizia nr. 342 din 22 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 725 din 22 august 2018, paragraful 17).

23. În ceea ce privește dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală, Curtea apreciază că destinatarul normei de procedură poate obține, printr-o analiză a ansamblului normativ din care face parte textul de lege criticat, suficiente elemente de determinare a conținutului acestuia din urmă, mai ales că este vorba de o persoană avizată, având calitatea de lucrător al poliției judiciare. Formularea dispozițiilor art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală este clară și previzibilă, permițând destinatarului legii să își adapteze conduita, inclusiv prin recurgerea la consiliere de specialitate în materie. Așadar, destinatarul normei are posibilitatea să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta din fapta sa și să își corecteze conduita.

24. Prin urmare, dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală nu aduc nicio atingere principiului legalității și principiului egalității cetățenilor în fața legii, fără privilegii și fără discriminări, consacrate de prevederile art. 1 alin. (5) și ale art. 16 alin. (1) din Constituție.

25. Pe de altă parte, Curtea observă că autoarea excepției este nemulțumită și de modul de aplicare de către procurorul de caz a dispozițiilor de lege criticate. Or, Curtea a statuat, în jurisprudența sa, că nu este competentă să se pronunțe cu privire la aspectele ce țin de aplicarea legii de către organele

judiciare (Decizia nr. 785 din 17 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 3 februarie 2016, paragraful 17, Decizia nr. 783 din 5 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 262 din 26 martie 2018, paragraful 16, și Decizia nr. 500 din 17 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 977 din 19 noiembrie 2018, paragraful 14).

26. În ceea ce privește solicitarea autoarei excepției de a extinde critica — potrivit notelor scrise depuse la dosar înainte de data dezbatărilor — și asupra unui alt temei constituțional, și anume asupra prevederilor art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală, Curtea constată că această solicitare nu poate fi reținută. Astfel, potrivit dispozițiilor alin. (1) al art. 29 din Legea nr. 47/1992, „Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești [...]”, iar alin. (4) fraza întâi din același articol prevede că „Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți.” Temeiurile excepției de neconstituționalitate sunt, așadar, cele precizate prin încheierea de sesizare a instanței de judecată în fața căreia a fost invocată excepția, astfel că în fața Curții Constituționale nu pot fi invocate alte temeuri ale excepției decât cele stabilite prin încheierea de sesizare. O extindere a acestora de către instanța de contencios constituțional ar echivala cu sesizarea din oficiu a Curții Constituționale, ceea ce depășește cadrul stabilit de Legea nr. 47/1992. De altfel, jurisprudența Curții Constituționale a statuat că invocarea în fața Curții, în cadrul unei excepții de neconstituționalitate, a unui alt temei, care nu are legătură cu cel invocat în sesizare și nici nu este o dezvoltare a acestuia, are semnificația ridicării unei excepții direct în fața Curții, eludându-se astfel prevederile art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 10 alin. (2) și ale art. 29 alin. (1)—(4) din Legea nr. 47/1992 (Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012, și Decizia nr. 137 din 7 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 228 din 20 aprilie 2013).

27. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Nicoleta Magdalena Bostan în Dosarul nr. 36.332/3/2017 al Tribunalului București — Secția I penală și constată că dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția I penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 februarie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana-Cristina Puică

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU RESURSE MINERALE

ORDIN

privind modificarea și completarea Metodologiei de atestare a competenței tehnice a persoanelor juridice care întocmesc documentații și/sau execută lucrări de cercetare geologică, de exploatare a petrolului și a resurselor minerale și de expertizare, precum și a persoanelor fizice care întocmesc documentații și/sau execută lucrări de cercetare geologică și de expertizare, aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 122/2006

Având în vedere Referatul Direcției generale inspecție și supraveghere teritorială a activităților miniere și a operațiunilor petroliere, înregistrat cu nr. 400.238/15.03.2021,
în temeiul art. 4 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.419/2009 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, cu modificările ulterioare,

președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale emite prezentul ordin.

Art. I. — Metodologia de atestare a competenței tehnice a persoanelor juridice care întocmesc documentații și/sau execută lucrări de cercetare geologică, de exploatare a petrolului și a resurselor minerale și de expertizare, precum și a persoanelor fizice care întocmesc documentații și/sau execută lucrări de cercetare geologică și de expertizare, aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 122/2006, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 551 din 27 iunie 2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Comisia de atestare este formată din 5 membri și 2 supleanți, specialiști din cadrul Agenției Naționale pentru Resurse Minerale. Comisia de atestare poate fi asistată în cadrul lucrărilor, după caz, de consultanți tehnici pe probleme specifice, convocați la solicitarea președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale.”

2. Articolul 7 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 7. — Secretariatul comisiei de atestare se asigură de un secretar titular și un supleant, specialiști din cadrul Agenției Naționale pentru Resurse Minerale.”

3. La articolul 9, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 9. — (1) În cazul în care un membru al comisiei de atestare absentează motivat de la ședință, va fi înlocuit de unul dintre membrii supleanți.”

4. La articolul 9, alineatul (2) se abrogă.

5. La articolul 9, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) În cazul în care secretarul comisiei de atestare absentează motivat de la ședință, va fi înlocuit de către secretarul supleant.”

Art. II. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale,
Daniel Grigoroiu-Norocel

București, 28 aprilie 2021.
Nr. 100.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Începând cu data de 15.05.2021 adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72,
e-mail: pierderiacte@ramo.ro, concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

